

KLENI ZNAČAJI NAJBOLJŠE JAMSTVO

DRAGO LEGIŠA

Italijanski dnevni in periodični tisk je prejšnji teden zaskrbljeno ugotavljal, da si je zaradi slabih učnih uspehov ali iz strahu pred zrelostnimi izpiti in drugimi šolskimi preizkušnjami precejšnje število mladih letos v Italiji vzelo življenje. Ob takšnih tragičnih dogodkih je marsikateri pisec skušal odkriti njihove vzroke in svoja dognanja objavil v raznih občilih.

Znani italijanski časnikar in publicist Enzo Biagi - star je 76 let, a je še vedno zelo aktiven - se je spomnil, kako je ruski Nobelovec Boris Pasternak (1890-1960) ob neki priložnosti opozoril, da je ruski pesnik - in tudi sam samomorilec - Vladimir Majakovski (1893-1930) napisal tale stavek: "Samomora ne moreš razložiti, ampak ga moraš tolmačiti, interpretirati". Z drugimi besedami povedano: ni dovolj, da opišeš potek in znake samomora, temveč moraš predvsem spoznati njegov pomen, njegovo "vsebino".

Ko psihologi in sociologi skušajo danes "tolmačiti" samomore mladih, prihajajo skoraj soglasno do zaključka, da je zanje odgovorna predvsem današnja družba, ki je "kompleksna" in "segmentna" (razslojena) ter ne dovoljuje celovitega pogleda na življenjsko zgodbo. Marsikateri mlad človek naj bi zato bil prisiljen živeti iz rok v usta in sproti reševati svoje probleme, ne da bi mogel videti svoj končni cilj, tako da je korak do resnega dvoma o samem smislu življenja pravzaprav nezogibna etapa. V današnji družbi je dalje vedno manj smisla za žrtvovanje, je vedno manj vzajemnosti ali solidarnosti, to je pripravljenosti na medsebojno pomoč.

Za to družbo je dalje značilna - ugotavljajo družboslovci - nekakšna "tržna mrzlica", tako da je uspeh na "trgu" že postal kategorični imperativ, to je nujna zahteva današnjega časa. Kdor ne stopa vstric s tem, postaja vedno večji slabič in ga bo prej ali slej čakal bankrot.

V kolikšni meri pravkar opisano stanje vpliva na našo zamejsko družbo, ne moremo natančno vedeti, ker nimamo na razpolago ustreznih raziskav in študij. Ker pa gotovo nismo mirna in varna oaza, na katero ne bi imela vpliva širša družba, v kateri nam je kljub vsemu usojeno živeti, ni narobe, če pravočasno spravimo v pogon prave in primerne mehanizme. Proti boleznim se je treba zdraviti, še važnejša pa je preventiva, to je dejavnost, ki preprečuje bolezen.

Komur je dana milost vere, je, če je hkrati tudi pamenten in sodeluje, gotovo v tako rekoč privilegiranem položaju. V ostalem bi navedli dejavnike, ki so bili in so še vedno glavna sestavina pravkar omenjene preventive. Od teh prihajajo v poštev družina, šola, kultura, prosveta, šport in vse, kar odločilno prispeva k oblikovanju značaja vsakega mladega človeka. Seveda, ne kakršnakoli šola, kultura, prosveta, šport! Toda to je drugo poglavje.

Trden, klen značaj pa je prav gotovo najboljšo jamstvo, da mlad človek ne bo "trs, ki ga veter maje", temveč bitje, ki bo znalo in moglo biti kos vsem najrazličnejšim težavam v življenju.

TEDEN V ITALIJI

BREZ ŽRTEV NE BO ŠLO

SERGIJ PAHOR

Težave povojne Italije lahko enačimo s šibkostjo njenih vlad, ki niso nikoli imele možnosti dosledno peljati do konca napovedanih programov. Vedno so jih prej spravila na kolena pogojevanja večjih ali manjših partnerjev, ki jih ni bilo sram izsiljevati močnejših. Res je tudi, da so se ti vedno tako zelo bali vsakokratnih volitev, da so bili vedno pripravljeni sprejeti in pristati na kompromise.

Toda ti kompromisi so imeli posledice tako za stranke kot za državo: nekatere stranke so se razbile, druge so izginile, država pa je ostala z rekordnim javnim dolgom in z gospodarstvom, katerega uspešnost je vezana na šibko lito. V preteklih dneh izvozniki niso skrivali svojega razočaranja, da je vrednost lire narasla in da so zato na mednarodnem trgu manj konkurenčni. V takem stanju in ob jasnih opominih iz Evrope, da se Italija ne bo zlepa vrnila v monetarni sistem in bo našla zaprta vrata do skupne valute, če ne bo zmanjšala primanjkljaja, je premier Prodi začel z delom. Toda problemi so se v primerjavi s preteklostjo še zaostri. No ja, nekaj se je le premaknilo: rast primanjkljaja se je (skoraj) ustavila, konjunktura gospodarstva je še vedno pozitivna, inflacija pada in Prodi računa, da bo vlado pripeljal do izteka mandata, to se pravi, da zaupa v pet let upravljanja brez volitev.

Marsikdo ocenjuje, da to ni realno, ker je večinska koalicijska vse prej kot homogena in enotna, predvsem kar zadeva žrtve, ki jih bodo morali prenašati državljani v prihodnjih dveh letih. Teh žrtv Prodi ni skrival in prav zato je vreden zaupanja, ki so mu ga volivci izrekli na volitvah. Žal pa je verjetno optimist, ko napoveduje, da bo njegova vlada trajala pet let. Pogojevanja sindikatov so že prišla jasno do izraza in prav nič se ne skrivajo komunistični prenovitelji, ki stalno grozijo, da bodo umaknili svojo podporo vladi, če bo ta načela kupno moč delavcev. Razlogi sindikatov in komunistov na eni strani so upravičeni, toda prav tako se zdijo utemeljene kritike ekonomistov, ki opozarjajo, da s takim pogojevanjem Italija ne bo našla poti v Evropo; Prodiju očitajo, da se ne drži dogovorov s partnerji EZ, in poudarjajo večjo potrebo po spoštovanju kriterijev iz Maastrichta. Prodi se odločno brani in poudarja, da ščiti šibkejšo, postavlja se kot nekakšen Robin Hood, ki je

jemal bogatim, da je razdaljal revežem. Bogati zaenkrat še niso reagirali, pač pa je komunist Bertinotti že zavrnil premierovo prisposodbo: Prodi ni nikakršen Ro-

bin Hood, a niti ne sherwoodski šerif, kar pomeni, da ni ne krop ne voda. Ali to z drugimi besedami pomeni, da s tako taktiko Prodi ne bo nikogar zadovoljil, hkrati pa ne bo rešil nobenega problema? Morda ima Bertinotti prav, toda prav zato se morajo sindikati in skrajna levica zavedati svojih odgovornosti: brez skupnih žrtv se država ne bo izkopal iz težav, te pa lahko pokopljejo obenem z njo tudi levico in sindikate.

Medtem se začneja krhati v Polu svoboščin. Po uspehu na Siciliji se bivša KD začne zavedati svoje nove moči in odkrito postavlja vprašanje prenovitve opozicijske koalicije, kar morda pomeni, da je Berlusconi časa mimo. Nič hudega, to bomo zlahka preboleli.

REFERENDUM O ZDRAVSTVU PROPADEL

V deželi Furlaniji Julijski krajini so bili zamenjani razpisani referendum o zdravstvu. Volivec je moral odgovoriti na pet vprašanj, ki so zadevala organizacijo zdravstvene službe v deželi. Na volišča pa je v nedeljo, 30. junija, prišlo le 35,7 odstotka upravičencev. To pomeni, da je volilni rezultat ničen, ker se glasovanja ni udeležila večina volivcev (vsaj 50,1%).

Na Tržaškem je volilna udeležba znašala

28,5%, na Goriškem 43,1, v videmskem volilnem okrožju 37,7, tolmeškem 36,28, pordenonskem pa 45,47%.

Pobudniki referendumov grajajo deželno vlado, češ da je po nepotrebnem odložila za teden dni glasovanje zaradi velike ujme v Karniji in Kanalski dolini. Prvotno je namreč bila določena za to ljudsko glasovanje nedelja, 23. junija. Volilni stroški znašajo 12 milijard lir.

02 D.L. SEDANJA STRUKTURA SEDMERICE PREŽIVETA

Alarm v
Afriki: milijoni
umirajo od žeje.

03 intervju SILVAN KERŠEVAN

04 J.P. KDO SE ZANJE ZMENI?

06 Jurij Paljk MICHELE OBIT - POEZIJE

07 A.D.A. XXXII. SEMINAR SLOVENSKEGA JEZIKA

09 Anastazija Purič FANTJE IZPOD GRMADE - 30-LETNICA

11 I.D. LETALIŠČA NE DAMO!

12 J.P. SPOMENIK MSGR. VALENTINU BIRTIČU

13 M.D. PROBLEMI OB ZAČETKU SODELOVANJA Z EZ

14 M.T. GOJENJE KAPUSNIC PRI NAS

15 Erik Dolhar AKTIVNOST GORIŠKE OLYMPIE

IZ MOSTARJA PRIHAJA NOVO UPANJE

SAŠA RUDOLF

Radovan Karadžić je odstopil, vendar ostaja predsednik Republike srbske. Na Palah se, kot kaže, nočejo ali ne morejo, odpovedati tipičnim balkanskim političnim igraricam, ki jim sicer nihče ne verjame, vendar so se podobno kot v preteklosti tudi tokrat vsaj delno obrestovale. Karadžićev pisni odstop je preprečil nove sankcije, ki so jih v Lyonu napovedali proti Palam in Beogradu, potrditev v vlogi predsednika Srbske demokratske stranke pa sarajevskemu psihiatru še dalje zagotavlja vodilno vlogo v srbsko-

bosanski politiki. Da je bosanski premier Muratović že v prvem hipu pravilno ocenil Karadžićev odstop za prevaro, je potrdila Karadžićeva naslednica Biljana Plavšić, ko je v intervjuju za krajevni radio dejala, da bo Karadžić do septembrskih volitev predsednik, čeprav ji je na podlagi ustavnega določila prepustil funkcije predsednika republike. Karadžića, je dejala, lahko zamenjajo le volivci; pri tem pa je zamolčala, da psihiater, ki je obtožen genocida in zločinov proti človeštvu, pred šestimi leti ni bil izvoljen, pač pa se je samoime-

noval. Visoki predstavnik za civilni program Bildt ocenjuje Karadžićev odstop kot prvi korak h končnemu političnemu porazu nekdanjega vodstva na Palah. Pa tudi z namestnico Plavšićevo ni zadovoljen, saj je politično bližja zloglasnemu Arkanu kot pa srbskemu predsedniku Miloševiću.

Novo upanje za postopno pomiritev prihaja iz Mostarja, kjer so brez omembe vrednih incidentov izvedli občinske volitve, prve po končani vojni in daytonskem sporazumu. Morda že v bližnjem Mostar ne bo več deljeno mesto z dvema županoma, hrvaškim in muslimanskim, dvema zastavama, dvojno policijo in dvojno valuto.

SEDANJA STRUKTURA SEDMERICE PREŽIVETA

V francoskem mestu Lyon je bilo vrhunsko srečanje industrijsko najbolj razvitih držav.

Predstavniki sedmerice, ki se jim je na koncu pridružil kot opazovalec predsednik ruske vlade, so odobrili dve listini. Prva zadeva Bosno, o čemer pišemo na drugem mestu, druga pa vprašanja varnosti v raznih delih sveta.

O miru na Bližnjem vzhodu je rečeno, naj vse prizadete strani spoštujejo sprejete obveznosti, kot jih predvidevajo sklepi iz Madrida in resolucije Varnostnega sveta. Med vrsticami je čutiti podporo Arafatu in svarilo novemu izraelskemu voditelju Netanjahu. Predstavniki sedmerice pozivajo Iran, naj opravi konstruktivno vlogo in naj odreče podporo skrajnejšem, ki skušajo prekiniti mirovni proces na Bližnjem vzhodu. Vlada v Teheranu ne bi nadalje smela dajati potuše tistim, ki pisatelju Salmanu Rushidu ogrožajo življenje.

Ljudsko demokratično republiko Koreje udeležen-

ci srečanja v Lyonu vabijo, naj se zavzame za dialog in sodelovanje z Južno Korejo, kar naj prispeva k vzpostavitvi miru na korejskem polotoku.

Predstavniki sedmerice so trdno odločeni podpisati pogodbo o popolni preprečitvi jedrskih preizkusov do prihodnjega septembra. Končno se udeleženci obvezujejo, da bodo zbrali vsa razpoložljiva finančna sredstva za boj proti mednarodni zločinski dejavnosti in proti prekupevanju z mami.

Zanimivo je, da je francoski predsednik povabil v Lyon tudi predstavnike OZN, Svetovne banke, Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne organizacije za trgovino. Očitno se zaveda, da ZDA, Evropa in Japonska ne morejo več imeti popolnoma vodilne vloge, kajti ekonomija ima svetovne razsežnosti in se hkrati množijo krizna območja. Sedanja struktura industrijske

sko razvitega Zahoda ni več kos novim situacijam. Tako sta skoraj kradoma že pristopili k sedmerici industrijsko najbolj razvitih držav (ZDA, Japonska, Kanada, Velika Britanija, Francija, Nemčija in Italija) Rusija in Evropska komisija.

Marsikateri opazovalec je ugotovil, da so na srečanju v Lyonu dejansko le odobrili nekaj splošnih listin, ki so bile vnaprej sestavljene, udeleženci pa so predvsem mislili na razmere doma, medtem ko je ostala vsebina velikih problemov v bistvu nedotaknjena. "Toda svet s svojimi novimi globalnimi tehnologijami bo naredil nov korak naprej. Vedno bolj se bo zato čutila potreba po čimprejšnji spremembi sedanje strukture sedmerice. Dejstvo je namreč, da bo svet ostal brez krnila, če se ne bo naredilo kaj novega. Njegova rast bo kaotična in divja ter bomo vsi kaj izgubili," je napisal v nedeljo, 30. junija, milanski Corriere della Sera.

D.L.

IZJAVA SSK

SLOVENSKI PARLAMENT O SLOVENSKI MANJŠINI

SSk izraža veliko zadovoljstvo ob vesti, da je Državni zbor Republike Slovenije 27. junija soglasno odobril *Resolucijo o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov Republike Slovenije*. Resolucija izhaja iz ugotovitve, da so slovenske manjšine pomemben sestavni del družbe v državah, v katerih žive, hkrati pa tudi nepogrešljiv del skupnega slovenskega kulturnega prostora in da so kot take dragocen most sodelovanja in dobrega sosedstva Republike Slovenije in njenih sosednjih držav. Ob tem resolucija vseskozi pomenljivo poudarja, da so manjšine poseben subjekt in da se kot take morajo razvijati in izražati. V tem smislu velja posebej opozoriti, da je Državni zbor ob sestavljanju resolucije tudi upošteval mnenje predstavnikov samih manjšin.

Resolucija po mnenju SSK predstavlja pomemben korak v oblikovanju politične strategije Republike Slovenije do slovenskih manjšin in torej tudi do Slovencev v Italiji, za kar je bilo že dalj časa čutiti potrebo. Resolucija bo nudila pomembno vodilo za predstavnike oblasti Republike Slovenije, hkrati pa tudi veliko oporo samim manjšinam oz. njihovim predstavnikom. SSK z za-

dovoljstvom ugotavlja, da Državni zbor v svoji resoluciji med drugim pozdravlja prizadevanja manjšinskih političnih organizacij v posameznih sosednjih državah za "demokratično izvoljeno skupno zastopstvo", kakor da tudi podpira napore za "zajamčeno zastopstvo predstavnikov avtohtonih manjšin v zakonodajnih in drugih političnih ter upravnih telesih". Za uresničitev teh dveh programskih točk se SSK, kot znano, posebej zavzema, njuna vključitev v resolucijo pa je vzbudila težko razumljive polemike, saj v bistvu gre za uveljavitev zahtev oz. pravic, ki sodijo v današnje mednarodne standarde manjšinske zaščite. SSK tudi z zadovoljstvom ugotavlja, da resolucija predvideva osnove kontaktnega telesa pri Vladi RS, kar bo prav gotovo velikega pomena za učinkovito izmenjavo mnenj in usklajevanje stališč v odnosih med slovenskimi manjšinami in matično državo.

SSk pričakuje, da bo resolucija Državnega zbora Republike Slovenije pomembno prispevala k ureditvi položaja slovenskih manjšin v novem zgodovinskem obdobju, ki se je pričelo z demokratizacijo in osamosvojitvijo Slovenije v okviru širših evropskih in sploh svetovnih demokratizacijskih procesov. V tem obdobju se bomo Slovenci, ki živimo na svojih zgodovinskih tleh, po vstopu Slovenije v Evropsko zvezo prvič po dolgi desetletjih znašli pod skupno evropsko streho, kar bo prav gotovo prineslo novo kvaliteto v življenju celotnega našega naroda.

MEDNARODNA KONFERENCA O MANJŠINSKIH JEZIKIH

IVAN ŽERJAL

V nedeljo, 30. junija, se je v Gdansk na Poljskem začela Mednarodna konferenca o manjšinskih jezikih, ki bo trajala do 7. julija. Na njej sodeluje več kot sto znanstvenikov in predstavnikov uradnih institucij, ki delujejo na področju jezikovnih manjšin. To je že šesta izvedba ene izmed pomembnejših nevladnih konferenc o manjšinah, ki poteka vsaka tri leta v različnih evropskih krajih (zadnjič je bila v Walesu) in ki jo vsakič prireja drug organizator. Letos si je organizacijsko breme prevzela katedra za orientalske in baltske jezike univerze v Poznanju.

Kot edina uradno vabljen država sodeluje na tej konferenci Slovenija. Predstavlja jo državni sekretar za Slovence po svetu Peter Vencelj in predstavnik Inštituta za narodnostna vprašanja Miran Komac. Ravno danes popoldne bo posebna okrogla miza o Sloveniji, na katerih bo predstavljena celovita podoba stanja manjšin v Sloveniji in sosednjih državah; vodil jo bo prof. Tom Priestly z univerze v Edmontonu v Kanadi. Na njej bo sekretar Vencelj podal referat o Sloveniji in narodnih manjšinah, v katerem bo podrobno

obrazložil ustavne in zakonske obveznosti Slovenije do manjšin ter njeno skrb za slovenske manjšine v sosednjih državah. Miran Komac pa bo spregovoril o raziskovanju manjšinskih vprašanj; govoril bo o 70-letni raziskovalni dejavnosti na tem področju v Sloveniji. Na okrogli mizi bosta nastopila tudi podpredsednik Evropskega urada za manj razširjene jezike Bojan Brezigar z referatom o stanju slovenske manjšine v Italiji in bivši podpredsednik Zveze evropskih narodnosti (FUEN) Reginald Vospemnik z referatom o stanju slovenske manjšine v Avstriji.

Razloge za sodelovanje slovenske države na tej konferenci so pojasnili na tiskovni konferenci, ki je bila v Ljubljani v prostorih zunanjega ministrstva v sredo, 26. junija. Na njej so Vencelj, Brezigar in predstavnik Inštituta za narodnostna vprašanja Janez Strgar dejali, da se je Urad za Slovence po svetu za to potezo odločil z namenom, da seznani strokovno javnost s sedanjim stanjem in da prepreči dezinformacije, ki škodijo slovenski državi, pa tudi slovenskim manjšinam v sosednjih državah. Čeprav slovenska ustava in zakoni zelo jasno in obvezujoče določajo zaščito manjšin ter predstavljajo za le-te tudi dejansko

in ne samo formalno-pravno jamstvo, prihaja na mednarodni ravni do netočnih in neresničnih posploševanj. Slovenijo namreč pogosto vključujejo v neki ne povsem definirani paket držav nekdanje Vzhodne Evrope, pri čemer se posplošujejo stališča o pomanjkljivi zaščiti do narodnih manjšin. To počenja tudi v nekaterih sosednjih državah, npr. razni dejavniki v Italiji, ki še vedno trdijo, da je slovenska manjšina v Italiji bolj zaščitena od italijanske manjšine v Sloveniji. Rešitve, do katerih je v zvezi s problematiko narodnih manjšin prišla Slovenija, na širši mednarodni ravni namreč niso poznane.

Temeljni namen slovenske prisotnosti na tej konferenci je tudi ta, da z rešitvami, ki jih poznajo, prispeva k urejanju problematike manjšin v Evropi, ki je po besedah sekretarja Petra Vencelja ena od ključnih evropskih problematik. Brez njene ureditve ni mogoče reševati ostalih problemov v Evropi.

NAŠE SOŽALJE

Uredništvo in uprava Novega glasa izrekata globoko občuteno sožalje državnemu sekretarju v slovenskem zunanjem ministrstvu dr. Petru Vencelju ob smrti njegovega draga očeta.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

GLAVNI UREDNIK: ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO LEGIŠA

IZDAJATEL: ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA, PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

LOGOTIP, KONCEPT: KREA DESIGN AGENCY S.R.L. / GORICA

TISK: TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA: ITALIJA IN SLOVENIJA 60.000,

INOZEMSTVO 90.000 LIR, ZRAČNA POŠTA 110.000 LIR

POŠTNI TEKOČI RAČUN: 10647493

CENA OGLASOV: PO DOGOVORU

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18

TEL 0481 / 533177

FAX 0481 / 536978

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3

TEL 040 / 365473

FAX 040 / 775419

INTERVJU / SILVAN KERŠEVAN

VSE GRE K SRCU, KAR PRIDE IZ SRCA!

TATJANA GREGORIČ

V komorni dvorani Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel - Gorica, v Kulturnem domu in v oddelkih šole v Štandrežu in Doberdobi so med 28. majem in 15. junijem "zapeli" Glasbeni poklon letošnjemu zaključku šolanja gojenci Centra. Povezani v Pomladnih zvokih ali Glasbeni slikanici so vnovič razkrili svoje glasbene barve, s katerimi med letom marljivo, vztrajno in z navdušenjem oživljajo in zapolnjujejo učilnice v ulici Drevoreda 20. septembra v Gorici. Prisrčnim krajšim nastopom sta se letos pridružila koncerta, ki sta naznanila tudi drugačno (in višjo) plemenitost glasbenega živčava na Centru Komel. Pianistka Aleksandra Pavlovič, violinistka Irina Cavaion in pianistka Valentina Pavio so s prepričljivim muziciranjem odkrivalo svojo popolno (tudi poklicno) predanost glasbi.

Domiselni naslovi izvirnih vsebin, ki ob zaključku šolskega leta postavljajo učence pred kritična ušesa sošolcev, staršev in prijateljev, so že tradicionalno "last" Silvana Kerševana, ravnatelja goriškega Centra od leta 1973. Seveda pa ti predpoletni glasbeni pokloni niso edini sadovi, s katerimi se šola lahko pohvali.

V prijetnih, elegantnih, funkcionalnih in tudi že pretesnih prostorih nove šole je letos glasbeno znanje osvajało okoli 150 mladih. Če dodamo še učence in učitelje na oddelkih v Števerjanu, Štandrežu, na Plešivem, v Rupi, na Vrhu sv. Mihaela in v Doberdobi, lahko rečemo, da je družina kar velika: nad 200 učencev in 30 učiteljev. Pripravili smo 15 šolskih nastopov, njim pa dodajmo še nastope izven sedeža: sodelovanje na glasbenih revijah Primorskih glasbenih šol v Postojni, na Opčinah, na Vrhniki in na Dobrovem. Pianisti so zastopali našo šolo na seminarjih za pedagoge na Reki in v Zagrebu. Nastopili smo tudi v Celovcu, Ljubljani, na Bledu, v Vidmu, Trstu... Poseben poudarek in pohvalo zaslužijo letošnji tekmovalci: Maja Fürst za prvo in Aleksandra Pavlovič za drugo nagrado pianistov v Parizu, Mirjam Pahor za drugo nagrado solopencev v Ljubljani, Sandra Lombardi za drugo nagrado pianistov v Novi Gorici, Martha Populin pa za tretjo nagrado flavtistov v Kopru. Z veseljem so naši mladi glasbeni talenti sodelovali tudi pri raznih kulturnih prireditvah, razstavah in tam, kamorkoli so nas povabili.

Aktivnostim na šoli ste tudi letos dodali bogato koncertno sezono, ki so jo oblikovali priznani domači in tuji umetniki. Med šesti-

mi glasbenimi večeri je posebno pozornost vzbudilo srečanje s skladateljem Primožem Ramovšem, z njegovo glasbo in njegovo zanimivo osebnostjo.

Koncertno sezono namenjamo predvsem našim dijakom. Ob poslušanju dobre glasbe si privzgaš glasbeni okus, dobiš v živo informacije, lepa glasba je duhovni užitek, je spoznavanje najbolj intimne govornice... Koncertna sezona je tudi kulturna ponudba za vse, ki jim je duhovna hrana življenjska nuja. V poplavi cenenih, plehkkih in kičastih televizijskih oddaj, na katere se je marsikdo že privadil, se nam zdi nujno, da s kulturnimi prireditvami opozarjamo naš prostor in posredujemo našim ljudem bolj-šo stran človekovega ustvarjanja. In tu ne smem tudi mimo še enega letošnjega podviga. Sredi marca smo z lastnimi močmi pripravili spominski večer, posvečen Emilu Komelu. Zgledno sodelovanje naših sedanjih in nekdanjih učencev nam je bilo v veliko zadoščenje. Tudi množična prisotnost publike v cerkvi sv. Ignacija na Travniku je pozdravila ta naša prizadevanja. Mislim, da smo s tem dejanjem vnovič ovrednotili moža, ki je posvetil svoje življenje delu za svoje ljudi.

Šola Emila Komela je postala trdno jedro izobraževanja v glasbi, priložnost za odkrivanje in sprostitve ustvarjalnih sposobnosti mladine, pa tudi vzgoja v dobrih medčloveških odnosih. Njen čar je njena domačnost, lahko bi rekli familiarnost, občutek velike glasbene družine. Z razširjanjem dejavnosti in aktivnosti pa najbrž v zadnjih letih prav ta izjemnost toplote šolskega ambienta blede. Prihajajo novi kadri z novimi ambicijami in drugačnim načinom dela.

Šola je danes v obdobju prenove in ta je nujna, ko se obnavljajo kadri, ki bodo nadaljevali naše delo in na novo oblikovali podobo Centra. Mladi glasbeni pedagogi so zagnani, a pomembno je, da bodo znali obdržati primarnost glasbene vzgoje - gojiti in prenašati ljubezen do glasbe,

Najmlajši gojenci na enem zadnjih nastopov, 30. maja. Sredi med njimi ravnatelj Silvan Kerševan.

dajati občutek pripadnosti skupnosti družini šole.

Čedalje bolj pa se v šolski sistem vrašča tudi potreba, ki bo verjetno vedno bolj aktualna - graditi glasbeno vzgojo v dveh smereh: splošno vzgojno in v smeri višjega strokovnega izobraževanja. In ob tej priložnosti bi mogoče tudi izrazil svoje razmišljanje o slovenskem glasbenem konservatoriju, ki naj bi ga rodil novi zaščitni zakon. Menim, da ustanavljanje konservatorija, ki bo kopija italijanskega, ni napredno dejanje. Slednji velja danes za eno najbolj okostenelih struktur glasbenega izobraževanja v Evropi. Ta ustanova ne predvideva zgodnje glasbene vzgoje in njeni diplomanti ne dosegajo ravni evropskih akademij. Marsikateri italijanski študent si danes izbere šolanje na raznih privatnih ustanovah, ki niso vezane na šolsko birokracijo in so - prekvašene s tujimi strokovnjaki - bolj mikavne.

Pri nas v zamejstvu je važna predvsem zgodnja glasbena vzgoja. Nam so dragoceni vsi otroci, važno je kapilarno delo v mestu in v vsakem najbolj oddaljenem zaselku. Želje po zaščiti slovenskega glasbenega šolstva v Italiji naj bi torej "potovale" v smeri zaščite tistega, kar že je.

Po deželnem zakonu vas materialno podpira država, del sredstev dobite iz šolnin učencev, v zadnjih letih pa se za vašo ustanovo zanima tudi Slovenija, ki vam po svojem posredniku (SSO) priskoči na pomoč predvsem s posojili v kriznih trenutkih.

Državna podpora je gotovo odločujoča. Ker se zakon obnavlja iz leta v leto, pa ta podpora ni gotova in je torej problematično vsako programiranje. Tudi glede podpore iz Slovenije upamo, da ni ta oblika dokončna in da bo postopno prišlo do bolj ustreznih, institucionaliziranih oblik finančne pomoči.

DRUŠTVO TIGR KREPI SVOJE VRSTE IN ŠIRI SVOJO DEJAVNOST

MILAN GREGORIČ

V soboto, 15. junija, je bil v Kopru tretji občni zbor TIGR-a, t.j. društva za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske.

Zbranim članom iz vseh primorskih koncev je o opravljenem delu spregovoril dosedanji predsednik Karlo Kocjančič. V preteklem mandatu je društvo postavilo nekaj spominskih obeležij, med katerimi je bila še posebej odmevna nedavna postavitev spominskega obeležja padlemu vodji vojaškega krila TIGR-a Danilu Zeleni na Mali gori pri Ribnici na dan prvega spopada tigrovcev z italijanskim okupatorjem (13. 5. 1941). V teku so tudi priprave za odkritje spominske plošče prof. Lavu Čermelju jeseni v Ljubljani, vključno z organizacijo okrogle mize o njegovem delu, kot tudi številne aktivnosti za postavitev osrednjega spomenika braniteljem slovenske zemlje in organizaciji TIGR na griču pri Opatjem selu na Krasu. Med novostmi s področja strokovne literature o TIGR-u je sredi lanskega leta izšla polemična in odmevna knjiga tigrovca Lojzeta Zidarja "V boju za domovino. Pričevanja o TIGR-u - Spomini Alberta Rejca, Toneta Černača in Jožeta Vadrnjala", ki jo je pripravila in uredila vdova Tatjana Rejc, ter knjižno delo mladega tolminskega avtorja Boruta Rutarja "TIGR proti duhovnemu genocidu fašizma nad Primorci". Društvo je v tem času vzpostavilo redne stike s klubom primorskih poslancev, z novoustanovljenim gibanjem "23. december", ki ima namen se upreti razprodaji slovenske zemlje, in razvilo napore za vzpostavitev stikov s širšimi tigrovci v hrvaški Istri. Tudi v naslednjem mandatu bo nadaljevalo z odkrivanjem

spominskih obeležij, organiziranjem okroglih miz in objavami novih prispevkov iz zgodovine TIGR-a, z ustanavljanjem novih društvenih enot, zlasti v Trstu, Gorici in hrvaški Istri, s sprejemanjem novih članov (danes jih združuje 160) ter prek vsega tega z vzgajanjem in negovanjem rodoljubnih tradicij te organizacije.

V razpravi v zvezi s slovensko-italijanskimi meddržavnimi odnosi je bila izrečena kritika slovenski vladi, ki je v veliki ihti, da bi si z vključitvijo v EZ do naslednjih volitev nabrala notranjepolitične točke, sokriva, da smo za vstop med pridruženo članstvo pristali na ponižujočo ceno, ki je doslej še nihče ni plačal. Padla so tudi opozorila, da meddržavni sporazum in pogodbe lahko sicer prispevajo k urejanju in izboljšanju medsebojnih odnosov, vendar zaradi tega še ne bo izkoreninjeno veliko zlo, ki zastruplja odnose ob meji in ki se imenuje novoirendentizem. Zato bo treba vzporedno s konstruktivnimi meddržavnimi potezami iti v spopad s tem zlom. Prvič na njegovem terenu, ki ga predstavlja visoka stopnja konsenza, ki ga je ustvaril v italijanskem javnem mnenju s svojimi tezami, drugič, z njemu primernimi sredstvi, t.j. s prodorno in učinkovito informacijo. Društvo bo vložilo vse napore, da se naša javnost dokončno zave te preteče nevarnosti in se tudi ustrezno zgane.

Na občnem zboru so proglasili za častne člane ter izročili društvena priznanja (v odsotnosti prizadetih) petim, še živim tigrovcem iz Tolminske. Krmilo društva prevzema pomlajen odbor pod vodstvom priznanega postojnskega odvetnika Mirana Škrinjarja.

JEZUS IZ NAZARETA IN CERKEV KOT SKUP- NOST JEZUSOVH UČENCEV (26.)

ZVONE ŠTRUBELJ

Katoliška Cerkev vidi v postavitvi dvanajstih apostolov utemeljitev svoje družbene strukture. Legitimni predstavniki apostolov so škofje, ki so združeni v škofovski zbor s papežem na čelu. Najbolj sporno je bilo na koncilu vprašanje zbornosti in odnosov med zborom škofov in Petrovim naslednikom. Nadaljevali bomo s kratkim pregledom koncilnega nauka, ki je ob razložen v Dogmatski konstituciji o Cerkvi.

ŠKOFOVSKO POSVEČANJE KOT ZAKRAMENT

V škofih, ki jim stojijo ob strani duhovniki, je med verniki navzoč Jezus Kristus, veliki duhovnik. Po njihovi službi on sam oznanja božjo besedo vsem narodom in verujočim podeljuje zakramente vere. Kristus je apostole za izpolnjevanje teh nalog obdaruil s posebnim izlitjem Sv. Duha, ki je prišel nadnje. Cerkveni zbor uči, da škofsko posvečanje podeljuje polnost zakramenta svetega reda - to je najvišje duhovništvo, vrhunec svete službe. Škofovsko posvečanje podeljuje skupaj s posvečevalno službo tudi službi učiteljstva in vodstva. Iz izročila, ki se kaže predvsem v liturgičnih obredih in praksi tako vzhodne kot zahodne Cerkve, je razvidno, da se s polaganjem rok in besedami posvečanja tako podeljuje milost Sv. Duha in tako vtisne sveto neizbrisno znamenje, da škofje na odločilen in viden način zavzamejo mesto samega Kristusa, učitelja, pastirja in duhovnika.

ŠKOFOVSKI ZBOR IN NJEGOVA GLAVA, RIMSKI ŠKOF - PAPEŽ

Kot so sv. Peter in drugi apostoli en sam apostolski zbor, tako so na podoben način povezani med seboj rimski škof, Petrov naslednik in drugi škofje, nasledniki apostolov. Po vsem svetu postavljeni škofje so v občestvu med seboj in rimskim škofom povezani z vezjo edinstva, ljubezni in miru. Sklicevanje koncilov na poseben način izpričuje zbornost naravo škofovskega reda. Zbor škofov pa ima oblast, le če ga pojmujemo kot povezanega z rimskim škofom. Ta ima vrhovno in vesoljno oblast nad Cerkvijo in more to oblast vedno svobodno izvrševati. Red škofov pa je skupaj z rimskim škofom, svojo glavo, tudi nosilec vrhovne in polne oblasti nad vso Cerkvijo. Škofje v tem zboru izvršujejo lastno oblast v dobro svojih vernikov in vse Cerkve. Vrhovna oblast nad vso Cerkvijo, ki jo ima ta zbor, se na slovesen način izvršuje na vesoljnem cerkvenem zboru, ki ga pa mora Petrov naslednik kot takega potrditi ali vsaj sprejeti; prednostna pravica rimskega škofa je te cerkvene zbore sklicevati, jim predsedovati in jih potrjevati.

MEDSEBOJNI ODNOSI ŠKOFOV V ZBORU

Posamezni škofje predstavljajo vsak svojo (delno) Cerkev, vsi skupaj s papežem pa predstavljajo vso Cerkev, povezani v miru, ljubezni in edinstvu. Posamezni škofje izvršujejo svojo pastirsko vodstvo le med zaupanim jim delom božjega ljudstva, ne pa nad drugimi Cerkvami. Vsi pa so dolžni pospeševati in varovati edinstvo vere in red, ki je skupen vsej Cerkvi, in vernike navajati k ljubezni do vsega Kristusovega skrivnostnega telesa, zlasti do ubožnih, trpečih in preganjanih. Škofom pripada tudi skrb za oznanjevanje evangelija po vsem svetu, torej podpiranje in širjenje misijonov.

V naslednjem prispevku bomo predstavili še učiteljsko, posvečevalno in vodstveno službo škofov.

KDO SE ZANJE ZMENI?

V BURUNDIJU POBIJAJO DUHOVNIKE

Duhovniki so v tej afriški državi, ki je že dolgo na robu državljanske vojne, neprestano v življenjski nevarnosti. Kot poročajo iz Burundija, so letos pobili že veliko duhovnikov; običajno jih ubijajo razne "bande". Duhovniki so s svojim krščanskim delovanjem trn v peti vsem, ki bi se radi na katerikoli način čim hitreje okoristili. V mesecu marcu so ubili duhovnika Sylvestra Hakizmano v župniji Rwisabi, samo pet dni prej pa so ubili na območju med Karuzijem in Gitego župnika Hermenegilda Rumezama-gambo. Škofje Jena Berchams Nterere iz Muyunge, Simon Ntamwana iz Bujumbure in Joachim Ruhuna iz Gitego pa so v zadnjem času doživeli vrsto atentatov; na srečo so vsi trije preživeli. Od državnega udara l. 1993 do danes so razne bande v Burundiju pobile že 14 duhovnikov, nad trideset pa jih je moralo prisilno zapustiti svoje župnije, ker so bili v smrtni nevarnosti. V Burundiju vlada popolna anarhija in je država neprestano v nevarnosti, da se razbije. Opazovalci menijo, da lahko postane druga Ruanda, kjer so pokoli na dnevnem redu.

V Burundiju deluje tudi slovenski misijonar-salezijanec iz Vipavske doline Danilo Lisjak. Žal o njem nimamo novjših vesti, želimo pa mu veliko sreče v tem zelo težavnem misijonu.

DOMINIKANSKI ŠKOFJE PROTI REVŠČINI

V Dominikanski republiki so pred kratkim škofje naslovili pismo na vse prebivalce. V pismu se zavzemajo za odpravo velike revščine, ki

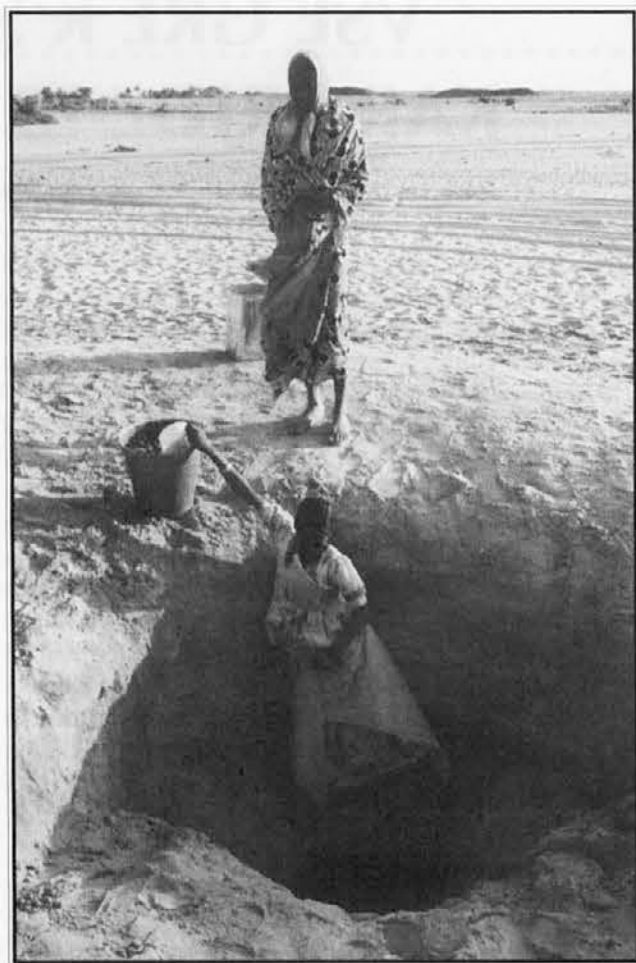
vlada v tem delu sveta. Takole pišejo: "Ne moremo si privoščiti razkošja, da imamo v naši državi neobdelane površine zemlje, brezposelne ljudi, lene možgane, neizkoriščena naravna bogastva... Revščina je največji problem naše države. Zato naglašamo, da je revščina prvo, kar moramo odpraviti v naši deželi; to ni stvar sočutja, ampak zadeva predvsem problem pravice, enakopravnosti in solidarnosti." V svojem pismu se dominikanski škofje zavzemajo za razvoj malega kmetijstva, za pošteno vlado v državi in predvsem za dobro šolo in vzgojo: "Vsi se moramo zavdati, da sta za naš moralni, socialni, gospodarski in politični ter občečloveški propad kriva predvsem vzgoja in naše zastarelo šolstvo."

S tem pismom so hoteli škofje dopovedati, da je bodočnost v njihovih rokah in tudi to, da ne morejo večno pričakovati pomoči od zunaj, ampak morajo sami zavzeti rokave in začeti trdo delati; malodušje morata zamenjati veder optimizem in velika delovna volja.

POMANJKANJE VODE V SVETU

Na svetu je nad 600 milijonov ljudi, ki trpijo zaradi velikankega pomanjkanja vode. Ti ljudje živijo pretežno na robu velikih puščav in v savanah. Za primerjavo povejmo, da vsak dan povprečen italijanski državljani porabi 400 litrov pitne vode, samo 25 litrov vode pride na vsakega Egipčana, 64 litrov vode na Indijca, 14 litrov ima dnevno na razpolago Indonezijec, 22 litrov Iranec in samo 8 (!!!) litrov vode pripade vsakemu Argentincu, ki živi na območju mesta San Antonio Oeste.

Zavedati se moramo, da je voda za nekatere narode vir neprestanih selitev; milijoni ljudi se selijo zaradi pomanjkanja vode. Če pogledamo v Afriko, vidimo, da je 10 milijonov kvadratnih kilometrov pokritih z velikimi puščavami in na tem območju je življenje skorajda nemogoče, ljudje živijo v bedi. Žejni so in v neprestani življenjski nevarnosti. Druga velika puščava je puščava Gobi med Mongolijo in Kitajsko in pokriva 1.096 tisoč kvadratnih kilometrov površine. Voda pogojuje življenje povsod po svetu. Velikanske potrebe po vodi imajo v Indiji, kjer živi okrog milijarda ljudi, ki pa imajo žal na razpolago veliko zastrupljenih in nepitnih voda. Kalkuta, "mesto veselja", je v bistvu velemesto, v katerem

okrog dva milijona ljudi vsak dan išče vodo: ti reveži so neprestano žejni, ker pitne vode enostavno ni dovolj za vse. Ironija narave in morda tudi njena krutost pa je v tem, da so prav te dežele največkrat prizorišče velikih orkanov, poplav in tajfunov. Še se spominjamo velikih poplav l. 1991 v Bangladešu, ki so terjale nad tristo tisoč mrtvih in so povzročile velikanško naravno katastrofo, saj so popolnoma uničile velikanške obdelovalne površine. Voda je najbolj pomembna stvar za obstoj vsake civilizacije in je zato še kako potrebna predvsem revnim državam. Pa ne samo zato, ker jo človek nujno rabi za preživetje, ampak tudi zato, ker brez vode ne more obstajati nobeno še tako revno kmetijstvo, ki je prvi pogoj za obstoj vseh revnih ljudstev po svetu. Prav zato je tudi nujno, da razviti narodi pomagajo revnim, da le-ti pridejo do pitne vode in potem z njo skrbno ravnaajo.

VEDNO HUJŠI PROTE- STI REVEŽEV V BRAZILIJU

Brazilska oblast z uporabo sile kroti proteste revnih ljudi. Ti reveži, ki nimajo svoje zemlje in jih je v Braziliji nad pet milijonov, vedno znova zahtevajo pravično razdelitev bogate brazilske zemlje. Le-to imajo sedaj v zakupu samo veliki latifundisti, ki pa se za reveže ne zmenijo. Brazilske revne ljudi - imenujejo jih "ljudje brez zemlje" - se vedno bolj upirajo, oblast pa jih s pomočjo divje policije kroti

in pretepa. V zadnjih desetih letih je med revnimi protestanti in brazilske policije prišlo do veliko izgrede, v katerih je policija pobila nad tisoč revežev. Na tisoče ljudi brez zemlje se vsak dan zgrija v velemesta, kjer postanejo poulični reveži, za katere se nihče ne zmeni, še najmanj brazilska oblast, ki štiti vedno in samo bogate.

VOJNA V LIBERII SE NADALJUJE

Bratomorni vojni v Liberiji ni videti konca. Državljanska vojna je do danes v tej deželi že zahtevala 150 tisoč mrtvih in skoraj dva milijona beguncev ter velikanško število invalidov. Nesmiselna državljanska vojna se kar nadaljuje in to predvsem zato, ker nobena od sprtih strani ne spoštuje premirij, ki jih sicer podpisujejo kot na tekočem traku.

V ČADU POLO- ŽENI TEMELJI DEMOKRACIJI

V Čadu so pred kratkim izvedli referendum, na katerem se je večina volivcev odločila za novo ustavno ureditev, ki polaga temelje novi demokraciji v tej afriški državi, do nedavnega v kleščah vojaške hunte. Nova ustava predvideva demokratično izvoljenega predsednika države in demokratično izvoljen parlament. Za tako opredelitev države so se izrekli predvsem ljudje na arabsko-muslimanskem ozemlju države, medtem ko je bil predel Čada, kjer živijo kristjani in animisti, za konfederalno ureditev države.

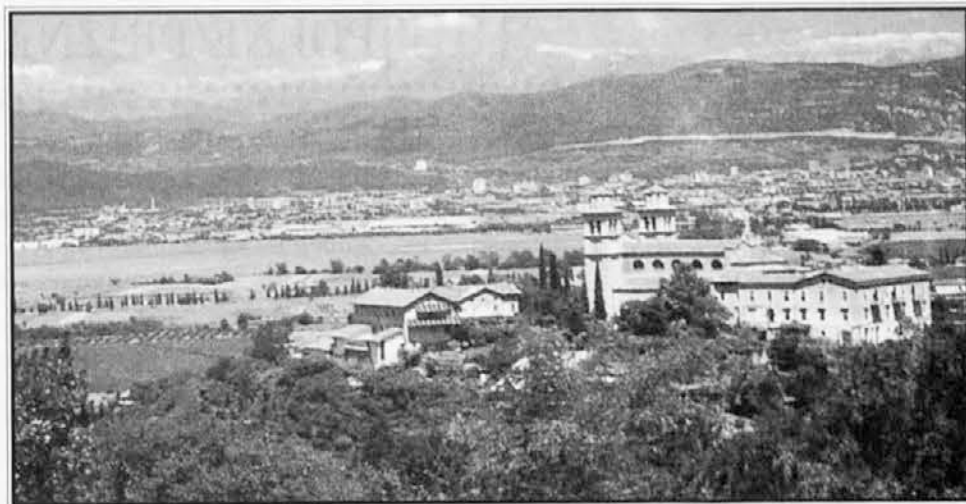
-ZBRAL JUP-

DOGODKI NA MIRENSKEM GRADU

Mirenski Grad s cerkvijo Žalostne Matere božje je priljubljena romarska točka v dolnji Vipavski dolini, znana po prostorni cerkvi, okrašeni z umetninami Toneta Kralja; na tem griču pa potekajo tudi mnoge duhovne dejavnosti. Tu namreč deluje Gnidovčev dom duhovnih vaj, ki ga upravljajo lazaristi oz. misijonarji sv. Vincencija Pavelskega, tik ob cerkvi pa stoji dom upokojenih sester usmiljenk, v katerem jih je trenutno 57.

Božjepotno svetišče na Mirenskem Gradu je pomembno za širšo okolico in tudi župnijo Miren. Tako je tudi letos na nedeljo po Sv. Rešnjem Telesu potekala tradicionalna telovska procesija, ki jo vedno priprav-

lja župnija Miren. Vsako leto je na vrsti po slovesni dopoldanski maši, poteka pa po samostanskih vrtovih, v bližnjem gozdiču in po zgornjem delu ceste na Mirenski Grad.

Štirinajst dni kasneje je v nedeljo, 23. junija, popoldne na Mirenskem Gradu potekalo sedaj že ustaljeno srečanje družin dekanije Šempeter. Somaševanje več duhovnikov je vodil generalni vikar koprške škofije msgr. Renato Podbersič, ki je po maši tudi predaval v bližnji dvorani na temo molitve v družini. Med mašo so brali berila in pripravili prošnje mlajši zakonci, vsi prisotni pa so sodelovali z ljudskim petjem ob orgelski spremljavi.

V nedeljo, 30. junija, je pri popoldanski maši na Mirenskem Gradu gostoval

župnijski pevski zbor Santa Fosca iz kraja Borgnano di Cormons. Vodi ga Franco Fancello, na orgle pa spremlja Valneo Barchetta. Gostje iz Furlanije so nedeljsko bogoslužje popestrili z nekoliko drugačno glasbeno izkušnjo, a je kljub temu treba poudariti, da so s svojim štiriglasnim petjem izrazno blizu naši slovenski cerkveni glasbi. Furlanske pevce je na gostovanju na Mirenskem Gradu spremljal njihov župnik Nevio Pin, ki opravlja tudi službo krminskega dekana.

M.V.

BISEROMAŠNIK ALFRED UGHI (JUG), SALE- ZIJANEC

Med številnimi letošnjimi mašniškimi jubileji je tudi salezijanec Alfred Ughi (Jug). Prav je, da o njem kaj več zvedemo.

Jubilant se je rodil v Solkanu 20. decembra 1909 kot šesti med sedmimi brati in sestrami. Starši so imeli majhno trgovino. Med prvo svetovno vojno so morali v begunstvo. Po vojni so se vrnili, našli vas zelo porušeno in tudi dosti streliva. Tako je nanese, da se je desetletni brat ponesrečil z bombo, ki je eksplodirala.

Ker so salezijanci že odprli svoj zavod v Gorici, so starši malega Alfreda poslali v njihov zavod I. 1920. Tam je opravil osnovne šole, gimnazijo pa deloma na državni gimnaziji, deloma pri salezijancih, kajti v tem času je dozorel v njem sklep, da vstopi v salezijansko družbo. Noviciat in teologijo je nato opravil pri salezijancih v raznih krajih Piemonta. V mašnika je bil posvečen 5. julija 1936 v Turinu.

V DUŠNEM PASTIRSTVU

Vrnil se je in se ustavil pri salezijancih v Trstu. V novembru 1940 ga je škof Anton Santin poklical k sebi in ga prosil, da bi kot Slovenec prevzel oskrbo župnije v Senožečah, ker so internirali župnika Janeza Vilharja. Tako je prišel v dušno pastirstvo med Slovence. Med vojno je v Senožečah marsikaj doživel kot vsi duhovniki v tistem času ob spopadih med partizani in Nemci. Po 8. septembru 1943 se je župnik Vilhar vrnil iz internacije in je škof Santin zaprosil

našega jubilanta, naj sprejme upravo župnije Dutovlje na Krasu. Tam je ostal do septembra 1947, ko je prišlo do sedanje razmejitve med Italijo in tedanjo FLRJ. Tedaj se je vrnil v Gorico. Toda čakala ga je še ena služba, in sicer mesto župnika v Podgori od leta 1978 do 1984.

Ko je zapustil Podgoro, se je vrnil k salezijancem in ostal pri njih do danes. Svoj biseromašniški jubilej bo obhajal v Solkanu, svoji rodni vasi, v nedeljo 7. julija.

Svoje spomine zaključuje: "Povsod sem našel dobre, velikodušne in razumevalne osebe, ki so mi bile v pogum in me branile. Hvala jim! Hvala pa predvsem Bogu in M.B. za vse moje dolgo življenje!"

Skupaj z biseromašnikom se veselimo tudi mi; Bogu smo hvaležni za vse dobro, kar je po njem storil za vzgojo mladine in tudi za naše vernike, med katerimi je služboval. Naj mu Bog vse bogato povrne.

K.H.

POČASTILI ZLATOMAŠNIKA STANKA ZORKA

V nedeljo, 30. junija, so v Rojanu počastili zlatomašniški jubilej tamkajšnjega slovenskega kaplana msgr. Stanka Zorka. Zjutraj je bila ob 9. uri v rojanski cerkvi sv. Mohorja in Fortunata slovesna zahvalna maša, pri kateri sta sodelovala tudi cerkveni pevski zbor pod vodstvom Humberta Mamola in otroški zbor. Popoldne je bilo v Marijinem domu praznično srečanje z verniki in prijatelji. Jubilanta so med drugim pozdravili predsednica SSO Marija Ferletič, predsednik Slovenske prosvete Marij Maver, predsednik ZCPZ dr. Zorko Harej in drugi.

Vedno v nedeljo je imel svojo zadnjo mašo v Mačkoljah g. Žarko Škerlj, ki odhaja v Bazovico. Poleg le-te bo oskrboval še Pesek in Gročano, na to mesto pa ga je škof Bellomi imenoval, potem ko se je dolgoletni župnik g. Marjan Živic župnijam odpovedal zaradi bolezni. Za mačkoljansko župnijo bo odslej skrbel dolinski župnik p. Rafael Slejko, v Boršt pa prihaja na mesto rajnega g. Alberta Miklavca g. Maks Suard.

BESEDA ŽIVLJENJA

14. NAVADNA NEDELJA

SILVESTER ČUK

"V UČENOSTI NI LJUBEZNI"

Pisatelj Ivan Cankar je s črticami pod skupnim naslovom Ob svetem grobu postavil hvaležen spomenik svoji materi. "Moja mati je bila kmetiški otrok; rasla in dorasla je čisto nedolžno kakor cvet na polju," izpoveduje v črtici Tuja učenost. "Ko se je možila, ni znala ne brati ne pisati. Obojega se je učila šele tedaj, ko smo mi otroci odrasčali; bedela je ponoči, da bi je nihče ne videl. Pisala je z neokretno roko, črke so bile zelo velike..." Mati se je z otroki učila tudi nemščine. Ko je Ivan kot trinajstletnik prišel iz ljubljanskih šol domov na počitnice, je prinesel s sabo nemške knjige in jih prebiral v postelji. Materi, ki je hotela videti, kaj bere, je dejal, da to ni zanj, ker je v teh knjigah "tuja učenost". Mati je sedla k njegovemu zglavju in mu rekla: "Ali veš, kaj si snoči zamudil?... Gledala sem te in čakala, nazadnje pa si zaspal. Nič nisi molil snoči, še pokrižal se nisi!... Glej, zdaj vem... ko sem se dotaknila tiste knjige, sem občutila... zdaj vem, odkod tvoje modre besede in tvoj čarobni nasmeš. Tuja učenost ti je segla v srce, napravila te je mlačnega in lenega..." Delal se je, da spi, vendar je videl solze v materinih očeh, ko ga je dvakrat pokrižala in s tresočimi ustnicami prosila: "Na Boga ne pozabi! Na Boga ne pozabi nikar! Ivan po dolgih letih mrtvi materi prizna: "O mati, v učenosti ni ljubezni - ti pa si ljubezen sama..."

Ko beremo to, nam v srcu zazvenijo Jezusove besede, s katerimi se začenja evangelijski odlomek današnje nedelje: "Slavim te, Oče, Gospod nebes in zemlje, da si to / skrivnost božjega kraljestva / prikril modrim in bistrim, razodel pa malim." Ko Jezus blagruje preproste, s tem noče dajati priznanja neizobraženim in duhovno zanemarjenim, kakor da so ti najbolj primerni za božje kraljestvo. (Dobro se spominjamo, kako so pri pouku zgodovine v naših šolah oznanjali, kako je Cerkev vedno hotela ljudi držati v nevednosti, da bi lažje gospodovala nad njimi, čeprav so vedeli - morda pa tudi ne? - da je prav Cerkev prva ustanovljala šole vseh stopenj, od osnovnih do univerz.) "Modri in bistri" v Jezusovih očeh, ki vidijo v globine srca, so tisti, ki so prepričani, da so modri in bistri, in imajo druge za neumne in zabite. Takih ni prav malo in v tem ali onem pogledu spadamo med nje kar vsi! Slovenska ljudska modrost, ki je vzklila iz zdrave pameti, pravi: "Boljša je ena iskra božjega spoznanja kakor grmada posvetnega modrovanja." Dragocena "iskra božjega spoznanja" je dana tistim, ki Bogu odprejo svoj razum s srcem otroka. Življenje spričuje: tisti, ki malo vedo, ki so napol izobraženi, se čisto imajo za vsevedne; tisti, ki so zares izobraženi in premorejo bogato znanje, so navadno zelo skromni; zavedajo se namreč, da je to, kar vedo, le kapljica iz oceana znanja. Zato med znanstveniki zlepa ne najdemo prevzetnih in nevernih ljudi.

Jezusov nauk o preprostosti, skromnosti, ponižnosti, ki prinaša v srce mir in srečo, se na prvi pogled zdi nespameten, neuporaben. Mnogi "modri in bistri", ki se imajo za poznavalce "slovenske duše", trdijo, da je krščanstvo prineslo Slovencem več škode kot koristi, ker da jim je pokvarilo značaj. Zaradi Jezusovega nauka o ponižnosti, pravijo ti modrijani, smo Slovenci postali narod blapcev. Če znamo evangelij brati prav, nam bo jasno, da Jezus s svojim naukom o ponižnosti še zdaleč ne uči blapčevstva, temveč nas navaja k pravičnemu vrednotenju samega sebe in ljudi okrog mene.

Jaz in ti sva velika zato, ker sva božja otroka.

Cerkev ne soglaša z uradnim romanjem v Medjugorje

Pod zgornjim naslovom je Glas koncila dne 30. junija prinesel daljši članek o romanjih v Medjugorje. Med drugim piše: "Francoski škof Leon Taverdet se je letos obrnil na Sv. stolico z vprašanjem, kakšno je stališče Cerkve do prikazovanj v Medjugorju in ali je dovoljeno hoditi tja na romanje. Kongregacija za nauk vere je odgovorila: "Mostarski škof Ratko Perić je zaprosil francoskega škofa, naj pove, kaj mu je odgovorila

sv. Kongregacija. Bistvo je: "V takih primerih je potrebno spoštovati odgovornost domačih škofov. Ti pa so še v bivši jugoslovanski škofovski konferenci izjavili: "Na temelju dosedanjih raziskav ni mogoče trditi, da gre za nadnaravna prikazovanja. Številna romanja iz vseh krajev v Medjugorje pa zahtevajo potrebno pazljivost in pastoralno skrb domačega škofa, da se bo tam gojila zdrava pobožnost do M.B. v soglasju z naukom Cerkve." Glas koncila zaključuje: "Iz vsega povedanega sledi, da se v Medjugorje ne smejo organizirati uradna romanja, kakor da gre za resnična prikazovanja M.B."

Verniki torej lahko romajo v Medjugorje na svojo odgovornost, niso pa dovoljena uradna romanja s škofi ali župniki na čelu kot npr. v Lurd ali v Fatimo.

V Medjugorje prihaja vedno veliko romarjev, letos morda še več, ker obhajajo 15-letnico prvega "prikazanja". Res je, da se tam veliko moli, a se morda pase tudi veliko radovednosti. Ker je ta kraj blizu Mostarja (15 km), naj bi se veliko molilo za mir in spravo med prebivalci BiH, saj je M.B. kraljica miru.

K.H.

KULTURA

POEZIJA IZ BENEČIJE

DRAMSKA SKUPINA IGO GRUDEN

MICHELE OBIT, PO DRUGI STRANI

JURIJ PALJK

Per certi versi je naslov drobne knjižice lepih poezij pesnika Michela Obita, beneškega Slovenca, ki piše svoje poezije v italijanskem jeziku.

Knjiga poezij *Per certi versi* je izšla v dvojezični izdaji, saj je za lep slovenski prevod Obitovih poezij poskrbel Marko Kravos, slovenski naslov zbirke pa se glasi *Po drugi strani*. Lepo oblikovana knjiga je izšla pri založbi H. Kellermann Editore iz Vittoria Veneta, naslovnico pa krasi vinjeta Antonelle Bertagnin, likovnice, ki je poskrbela tudi za elementarne risbe, ki spremljajo poezije.

Michele Obit živi v Špetru in je zaposlen kot časnikar pri Novem Matajurju, dvojezičnem tedniku beneških Slovencev. Sodeluje tudi z videmsko redakcijo dnevnika *Il Gazzettino*. Svojo prvo pesniško zbirko je izdal l. 1988; takrat je pri založbi Vattori izšla zbirka njegovih pesmi z naslovom *Notte delle radici*.

Mladi pesnik Michele Obit je živ primer t. i. *deasimilacije*, saj se je rodil v tujini beneškima Slovincema, ki sta se kasneje vrnila v Italijo. Vse šole je obiskoval v italijanskem jeziku, šele pred kratkim pa se je vrnil k svojim koreninam in se naučil pravilne rabe slovenskega jezika. Zato je tudi razumljivo, da piše pesmi v italijanščini.

poezijo. Seveda gre za moderno poezijo, v kateri metrika ni važna. Včasih ima bralec prav prijeten občutek, da Obit nalašč piše svoje pesmi v prozi. Gre za pesmi v prozi, pesmi, ki so polne lirike in globokih občutij. Vsekakor pa njegovo poezijo preveva igriva lahkotnost mladega človeka, ki ima še vse življenje pred seboj.

V *Pesmi za Giovannija*, ki se šele rojeva, pride neposredni slog njegovega pisanja morda najbolj do izraza, konec pesmi pa že kaže tisti kanček grenkobe, ki nakazuje, da je mladosti konec in je odraslo življenje že tu z vso svojo prozaičnostjo, skrbmi, dolžnostmi in pa seveda z minljivostjo. Obitovo iskanje pravega izraza svoji osebnosti pride v nekaterih pesmih na dan, saj govori tudi o problemu narodnosti, in to tako nežno in neopazno, da človeka zabolijo, ko spozna, kako velik problem je to za ljudi, ki živijo na narodnostnem robu. V poeziji z naslovom *Špeter* pa se pesnik Obit na glas sprašuje, kaj dela v tem kraju, kjer je šele malo časa, in niti ne ve, če ga ljudje sploh poznajo po imenu. V pesmi *Čišnje* pa je pesniška govorica že tako zrela, da pesem zaključuje z besedami "Navdal nas je mir / ki ni od večera. / Ostro je dihnila v nas / odsotnost življenja."

Obitove pesmi so lepe, kot je lep ta naš svet, v katerem živimo in iščemo svoj prostor pod soncem. Obitove pesmi so lepe tudi zato, ker je v njih veliko iskanja in predvsem tiste lahkotnosti, ki dela naše življenje znosno in lepo.

Kot smo že povedali, je za prevod njegovih pesmi poskrbel pesnik Marko Kravos, in to na način, da prevodi ne odstopajo zelo veliko od originalov; prevajalcu je uspelo ohraniti lahkotnost italijanskih originalov. V zbirki *Per certi versi - Po drugi strani* je Obit zbral pesmi, ki jih je napisal med letoma 1989 in 1992. Vsega skupaj jih je za 26 strani, med njimi pa so tudi take, ki zaradi svoje lirčnosti zelo izstopajo. Mladost in mladostno iskanje korenin ter smisla življenja sta glavni temi Obitovega pesniškega ustvarjanja. Jezik je zelo izdelan in morda je najbolj privlačno to, da Obit govori jezik današnjega človeka; ne išče praznih, preživetih in puhlih pridevnikov in besed, ki običajno "krasijo" sodobno italijansko

ZAKLJUČEK USPEŠNE SEZONE POLNE PRIZNANJ

ERIK DOLHAR

S prijetno družabnostjo v gostilni Sardoč v Slivnem in s pogovorom o načrtih za bodočo sezono se je končala letošnja sezona amaterske dramske skupine Igo Gruden iz Nabrežine.

Celo leto je ta dramska skupina gostovala z igrano *Sumljiva oseba* Branislava Nušiča, v režiji Maje Lapornik, ki je na lanskem Prvem festivalu amaterskih dramskih skupin odnesla nagrado za najboljšo uprizoritev in nagrado za najboljšo moško vlogo (Edvin Bogatec). V zimskih mesecih je skupina gostovala v zamejstvu (Mačkolje, Gropada, Repen, Kolonkovec) in v Sloveniji. *Sumljiva oseba* so z veliko mero humorja in ironije iskali v Brezovici pri Ljubljani, Starem trgu pri Ložu in Ribnici. Pred koncem sezone pa so nabrežinski ljubitelji gledališča zabeležili tri pomembne uspehe. Aprila so bili izbrani za nastop na Prvem študentskem festivalu amaterskih gledališč, ki je potekal v Lutkovnem gledališču v Ljubljani, kjer so s svojo primorsko govorico očarali prisotne poslušalce. Prvega junija so gostovali na Dunaju, kamor sta jih povabila Korotan in Slovenski pastoralni center, stičišči slovenskega življenja v avstrijski prestolnici. Igralci so na Dunaju spoznali, kako živ je utrip tamkajšnje slovenske prisotnosti. Direktor Korotana gospod Tone Levstek jim je razkazal prenovljeni slovenski dom in jih sploh gostil tri dni. V Slovenskem pastoralnem centru, v katerega so za to priložnost namestili nov o-

der, pa so se spoznali z dunajskimi Slovenci. Ta stik je bil izredno živ, prisrčen in sproščen, tako da so se prisotni že domenili o prihodnjih srečanjih na Tržaškem. Takoj po gostovanju na Dunaju je dramsko skupino čakalo novo presenečenje: izbrana je bila namreč za nastop na 9. Linhartovem srečanju, ki je od 7. do 9. junija potekalo v Sežani in na Opčinah. *Sumljiva oseba* je bila skupaj z ostalimi enajstimi skupinami iz Slovenije izbrana kot prikaz najboljših slovenske mladinske ustvarjalnosti, kar je nedvomno izredno priznanje za to skupino. Selektor srečanj Uroš Trefalt se je o igri pohvalno izrazil, s čimer smemo upati, da bo ta skupina z velikim zagonom in navdušeno nadaljevala delo.

ZABAVNA RADIJSKA NADALJEVANKA ZA POLETJE

V soboto, 6. julija, ob 18. uri, ter s ponovitvijo v nedeljo, 7. julija, ob 14.10, se bo pričela na valovih slovenskega Radia Trst A komedijska nadaljevalka z naslovom *Brezmejna ljubezen za mejo*, ki jo je napisal Janez Povše. Gre za vedro zgodbo v osmih delih, ki pripoveduje o smešnih zapletih, kakršni lahko doletijo mladega neporočenega moškega. Zgodba poteka nekje na vasi v zamejstvu ter humorno in radoživ obravnava komično odločanje med samskim stanom oz. "single" ter zakonskim stanom. Starši si seveda na vso moč prizadevajo, da bi prišlo do poroke, mlajša generacija se izmika, dokler je mogoče. Zgodba se stopnjuje do takšne mere, da so nekaj

časa celo starši za samsko življenje, v poroko neprepričani sin pa se želi poročiti. Po številnih zapletih in preobratih se zadeve seveda uredijo, kot je prav, in so končno vsi zadovoljni. V osrednji vlogi nastopa Stojan Colja, njegova starša sta Bogdana Bratuž in Anton Petje, njegovi nesojeni nevesti Minu Kjuder in Marinka Počkaj, stric iz Slovenije je Drago Gorup, prijatelj, ki mu odpre oči, pa Vojo Belšak. Režija te vedre nadaljevanke je bila v rokah avtorja Janeza Povšeta, tehnično opremo so oskrbeli Paolo Angiolini, Paolo Cassano in Rudi Sferco, redaktor projekta je Nataša Sosič. Nadaljevalka bo na sporedu osem zaporednih sobot oz. nedelj v juliju in avgustu.

POGUMNI BOJ PAOLA G. PAROVELA Z ITALIJANSKIM STOGLAVIM ZMAJEM - NOVOIRENMENTIZMOM

MILAN GREGORIČ

Pred dnevi je novinarka Dela Mojca Drčar-Murko kot prevajalka predstavila v knjižničnih prostorih v Kopru novo knjigo tržaškega publicista Paola G. Parovela *Velika prevara na slovenski zahodni meji*. Na odmevnem večeru je avtor posredoval prisotnim tudi sledečih nekaj zanimivih podatkov, misli in opozoril. Knjiga je nastala iz skoraj dvajsetletnega podrobnega proučevanja pojava novoirendentizma. Po naročilu skupine parlamentarcev Stranke demokratične levice je bilo obsežno gradivo 1995. leta strnjeno v zaokroženo sintezo. Vendar so bili prvi poskusi, da bi se sinteza predstavila italijanski javnosti v knjižni obliki, zaustavljeni. V teku so novi napor, da bi knjiga vendarle izšla tudi v Italiji, in obstajajo izglede, da bi lahko izšla jeseni. Glede na to pa, da gre pri tej knjigi po avtorjevem mnenju za največji udarec irendentizmu v zadnjih 80 letih (po objavi *Jadranskega irendentizma* Angela

Vivanteja), je pričakovati vse možne poskuse, da bi preprečili njen preboj v javnost. Lahko jo npr. doleti usoda podobne knjige ameriškega avtorja Mika Colomba 1980. leta, ki jo je pokupila Berlusconijska založniška mreža z namenom, da prepreči njeno razširjanje, ali pa usoda nekega filmskega dokumentarca na isto temo, katerega predavanje je z odkupom ravno tako preprečila RAI.

Knjiga se ukvarja predvsem s strukturno analizo novoirendentizma, njegovih ciljev ter mednarodnih povezav, z njegovim vplivom na italijansko politiko in javno mnenje ter na italijansko-slovensko-hrvaške meddržavne odnose. V njej tudi podrobno razčlenjuje mednarodno-pravno ureditev teh odnosov ter hkrati osvetljuje poskuse novoirendentistov, da bi to ureditev spodkopali in s tem porušili vzpostavljena poveljna ravnotežja.

Avtor opozarja, da pogodbe, sporazumi in morebitne spravljive dvostranske izjave

lahko urejajo določene probleme med državama oz. izboljšajo vzdušje, vendar zaradi tega novoirendentizma v Italiji ne bo nič manj. Ob sklenitvi osimskega sporazuma se je celo neznansko okrepil in postal nevarno napadalen. Zato je spopad s tem nevidnim stoglavim zmajem še ves pred nami ter bo dolgotrajen in zagrižen. Tolči ga bo treba na njegovem terenu, v njegovem blugu in z njemu primernimi sredstvi. Ta teren je širok konsenz, ki ga je s svojo neovirano večdesetletno propagando ustvarjal v italijanski javnosti, ki se danes skoraj že stoodstotno istoveti z mnogimi njegovimi tezami in se celo nevarno nagiba k njegovim revanšističnim zahtevam (poprava krivic, sprememba meja ipd.). Njegov blog je torej predvsem Italija in sredstvo boja informacija, ki bi morala počasi sesuti zid molka in carstvo polnesnic in laži, ki jih je uspel ustvariti o nas. Nova levosredinska vlada pristopa k dvostranskim odnosom sicer s sprejemljivejših pozicij ter lahko to rodi tudi kak pozitiven praktični učinek, ne odpravlja pa tega velikega notranjega Zla Italije, ki se bo v primernih trenutkih spet in spet povračalo na površje. Odkrit spopad z njim pomeni danes spopad s pogledi zelo širokega kroga volivcev; tega si tudi levosredinska koalicija ne more privoščiti. Slovenska politika se je premalo zavedala vseh razsežnosti tega po-

java in je zato nizala napako za napako.

V Ljubljani so sicer zalili podpis asociacijskega sporazuma s šampanjcem, vendar sem prepričan, da so to počeli tudi v neznanem in skrivnem štabu te nevidne italijanske megastranke, ker se prvič na račun sporazuma pripravljajo na naprej načrtovane velike nepremičninske posle (zlasti v Istri) in, drugič, ker nameravajo Solanov kompromisni predlog z vso premetenostjo levantinskega mešetarja zmaličiti v svoj prid. Njihov hrup ob podpisu sporazuma je bil bolj bes, ker so premalo dosegli, kot pa priznanje kakega poraza. Tudi sama italijanska vlada pa je ob nedavnem Drnovškovem obisku v Rimu poskušala izstaviti svoj prvi račun za izkazano dobro voljo s ponovnim odpiranjem dosjeja o "vračanju optantskih dobrin". Zato je treba prisluhniti avtorju knjige, ki opozarja Slovenijo in Hrvaško, da se morata organizirati predvsem za dolgotrajno, zagriženo in učinkovito informacijsko vojno na nasprotnikovem terenu ter poiskati način, tudi ob podpori mednarodnega tiska in drugih mednarodnih dejavnikov, da s svojo resnico prodre na italijansko govorno področje. Prvi predlogi in pobude, kako to storiti, obstajajo tudi v pristojnih ministrstvih. Treba jih je samo proučiti, morebiti tudi dopolniti in se lotiti dela.

XXXII. SEMINAR SLOVENSKEGA JEZIKA, LITERATURE IN KULTURE

V prvih dveh tednih julija je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani mogoče srečati pisano svetovno družino slovenistov in slavistov, ki se pogovarjajo slovensko.

Letos poteka že XXXII. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ki je za osrednjo temo izbral medsebojne stike in vplive med slovenskim in slovanskim svetom. Predsednica letošnjega seminarja je prof. dr. Aleksandra Derganc, s katere za ruski jezik.

Vsakoletni mednarodni simpozij *Obdobja*, ki je bil navadno uvod v seminar, je letos iz organizacijskih razlogov prenesen v december, posvečen bo Vatroslavu Oblaku.

130 profesorjev, lektorjev, prevajalcev, pisateljev in študentov bo pridobivalo znanja o slovenskem jeziku, literaturi in kulturi; pravi začetniki se v Ljubljani mudijo že od 24. junija, ostali pa so si znanje pridobili v sredini, kjer živijo in študirajo ali delajo.

In tako je vsako leto na prvi ponedeljek v juliju prijetno srečevati stare znance, ki so se nad slovenščino navdušili in si v tem poletnem delovnem srečanju želijo znanje poglobiti. Prihajajo tako rekoč iz celega sveta. Štipendije podeljuje seminar, udeleženci imajo tudi meddržavne štipendije; lektorske štipendije so namenjene študentom, ki v študijskem letu obiskujejo številne slovenske lektorate

na tujih univerzah, posebne štipendije so tudi za Slovence iz Avstrije, Italije in Madžarske.

Kljub prijetnemu vzdušju je dnevni utrip seminarja zelo delaven. Jutranjim izbirnim tečajem, ki osvetljujejo jezikovne, literarne in kontrastivne tematike, sledijo lektorske vaje po skupinah. Nato so na vrsti predavanja, ko se na izbrano temo v obeh tednih zvrstijo podajanje najvidnejših slovenskih strokovnjakov. Začetnikom je v tem času na voljo intenzivni tečaj konverzacije.

Pester popoldanski program ponuja ogled mesta, muzejev in različnih kulturnih prireditev.

V nedeljo pa se delovni ritem spremeni, saj je na vrsti ekskurzija, na kateri udeleženci lahko spoznajo eno izmed značilnih podob Slovenije. Letošnja trasa vodi seminariste na Socerb, v Hrastovlje, Sečovelje, Piran in k Sv. Petru.

Ko so ob slovesnem začetku seminar pozdravljali predstavniki znanstvenih in študijskih ustanov, so zaželeli vsem sodelujočim, da bi ob novih znanjih in izkušnjah poglobljali svoje dosežke. Kot zadnji je prisotne pozdravil tudi v imenu Društva slovenskih pisateljev Aleš Debeljak. Zavzel se je za to, da bi si podobe slovenskega jezika, kulture in še posebej literature ne zapomnili le v njeni eksotiki, ampak da bi se poglobili in približali njeni jasnovidnosti in estetski polnokravnosti.

A.D.A.

NOVA ŠTEVILKA MLADIKE

Iz tiskarne je prišla nova, dvojna številka revije *Mladika* s št. 5/6. Z njo je izšel tudi bilten študijskih dnevo Dragi 96.

Uvodni članek z naslovom *Mir v deželi zvonov* je posvečen nedavnemu papeževemu obisku v Sloveniji, napisal pa ga je Saša Martelanc. Sledi komentar o stanju v zamejstvu z naslovom *Vsakomur svoje odgovornosti*, ki je v glavnem posvečen problemu medijev in še posebej Primorskega dnevnika. V nadaljevanju naletimo na novelo Andreja Arka *Soška*, ki je prejela tretjo nagrado na literarnem tečaju *Mladike*. Sledi prispevek Brune Pertot *Češnjev blagor*, Martin Jevnikar pa se spominja štirih nedavno preminulih kulturnih delavcev: duhov-

nika in pesnika Alberta Miklavca, režiserja Jožeta Babčiča, zdomskega pesnika Franceta Papeža in raziskovalke indijanskih plemen dr. Branke Sušnik. Norma Jež je prispevala zapis starodavne ljudske nabožne pesmi od sv. Barbare, Jože Velikonja in Rado Lenček pa se s pisomoma iz ZDA zahvaljujeta za prejeto nagrado *Vstajenje*. Več je tudi literarnih in likovnih ocen izpod peresa Branka Marušiča, Alojza Rebule ter Magde in Martina Jevnikarja. Prisotne so tudi rubrike *Mogoče vas bo zanimalo zvedeti, da...*, *Antena* in *Čuk na Obelisku*. Objavljenih je več pesmi Neže Maurer.

*Mladika*na mladinska priloga *Rast* je tokrat izšla kar na 16 straneh, od katerih je šest posvečenih papeževemu obisku v Sloveniji s članom Erike Hrovatin in z bogatim fotografskim gradivom. V *Rasti* je objavljen tudi zanimiv intervju Erike Jazbar z goriškim likovnim ustvarjalcem Hermanom Kosičem, med ostalimi prispevki pa velja omeniti razmišljanje Raffaele Petronio o odpiranju italijanski večini v rubriki *Pika na i*.

I.Ž.

BILTEN DRAGA*96

Skupaj z zadnjo številko *Mladike* je izšel tudi tradicionalni bilten o letošnjih študijskih dnevih *Draga 96*. Ti bodo od 30. avgusta do 1. septembra v parku Finžgarjevega doma na Opčinah in bodo postavili pod drobnogled nekaj aktualnih vprašanj, ki se tičejo sedanjega slovenskega in krščanskega trenutka. O tej izbiri piše uvodnik biltena z naslovom *Draga za Prešernovo "slovenščino celo"*. Pisec uvodnika potrjuje opcijo *Drage* za krščanski humanizem in za zvestobo "žlahtnemu, humanističnemu slovenstvu, vrednemu novega tisočletja". Ugotavlja tudi, da

je "danes drža proti nihilizmu, ki s svetom vred poplavlja tudi slovenski duhovni prostor, prav tako pereča, kakor je bila pereča njena nekdanja drža proti marksistični diktaturi v domovini". Pisec se ustavi pri tem nihilizmu, ki je po njegovih besedah načel slovensko nprav, misel in umetnost v domovini, pa tudi v zamejstvu, ki je "začelo prispevati svoj lastni nihilizem, namreč kapitulantsko geslo o multikulturalnosti, ki v zamejskih razmerah more pomeniti samo psihološki uvod v asimilacijo".

V petek, 30. avgusta, bo ob 17.30, po predstavitvi letošnje *Drage*, tržaški jezikoslovec prof. Pavle Mer-

kù predaval na temo *Slovenščina, matica naše narodne identitete*. Naslednji dan, to je v soboto, 31. avgusta, bo ob 16. uri otvoritev, nato bo tržaški psiholog dr. Pavel Fonda predaval na temo *Multikulturalnost - dileme neke manjšine*, za njim pa bo spregovoril dr. Mišo Jezernik na temo *Multikulturalnost ali interkulturalnost*. V nedeljo, 1. septembra, bo ob 9. uri maša, ki jo bo daroval glavni urednik Družine msgr. Janez Gril, ob 10.30 pa bo hrvaški sociolog Jakov Jukič predaval o *Krščanstvu in Cerkvi v postmoderni kulturi*. *Drago 96* bo ob 16. uri sklenil predsednik ustavnega sodišča Republike Slovenije dr. Peter Jambrek s predavanjem na temo *Slovenski nacionalni program*.

I.Ž.

PODLISTEK

NOVA TEMELJNA PRISPEVKA ZA POZNAVANJE DUHOVNE PROBLEMATIKE BRIŽINSKIH SPOMENIKOV (7.)

II. DUHOVNA PODOBA BRIŽINSKIH SPOMENIKOV

JANKO JEŽ

Posebnost irske pobožnosti je tudi molitev z imenom *Lorica - Oklep*. *Lorica* je litanijam podobna molitev v latinskem ali keltskem jeziku, s katero se vernik prosi za zaščito od božjih oseb, angelov in svetnikov zoper nevarnosti duhovne in predvsem materialne narave. Gre torej za duhovno obrambo pred demonskimi nevarnostmi. Tako leriko označuje L. Gougaud. *Lorica* se razlikuje od drugih litanij, ki poznajo vzklik "prosi za nas". Kontinentalna oblika litanij vseh svetnikov se ni udomačila na Irskem. *Lorica* je zasebna molitev in nima značaja skupne prošnje. Poudarja osebno stisko, ki išče pomoč pri Bogu.

V BS najdemo klasično obliko lorike na koncu III. spomenika: "Kristus, sin božji, ki si izvolil priti na svet, da bi grešnike otel iz oblasti hudiča, obvaruj me vsega

hudega in ohrani me v vsem dobrem". Pri tem se Rajhman sklicuje na Jungmannovo ugotovitev, po kateri se sklepni verz molitve izrazi v metrični obliki, kasneje v rimi. Jože Pogačnik je celo v III. sklepnem akordu BS odkril strukturo slovanske "dvodelne dolge pripovedne vrstice". To naj bi verniku pomagalo, da si laže zapomni vsebino molitve.

V sklepnem delu svoje temeljite razprave Jože Rajhman pravi, da so BS odsev dobe, v kateri so nastali in ki je z Alkvinom in irsko duhovnostjo prehod iz antike v srednji vek. Negotovost spremlja vsako prehodno obdobje. To se zrcali tudi v BS. Vendar pri tem nastaja nov način molitve, ki "naj bi tudi slovenskemu človeku pomagal iz prehodnega obdobja v neko novo stalnost." Ustna molitev I. in II. BS je oblikovana ob molitvenem oficiju in pomaga verniku do lastne zasebne pobožnosti in ga navaja k stalnemu molitvenemu odnosu do Boga. Ustna molitev je vse bolj izraz iskanja obrambe pred temnimi silami v svetu. Sveto pismo ni več v ospredju. V ospredju so teološki nauki o Kristusovem božanstvu in sveti Trojici kot odmev bojev za pravovernost v zahodni Evropi. Strah pred satanom je izraz človekove nemoči in vzpodbuda do molitve. Tedanje krščanstvo še ni premagalo verskih prvin, ki jih je spreobrnjenec prinesel vanj iz poganstva.

BS so plod irskega duhovnega vpliva. Če so v njih sledi drugih, predvsem slovanskih vplivov, so bili verjetno

podrejeni irskemu. Ti vplivi so vnesli v BS prvine, ki jih je imel slovenski človek ob srečanju s krščanstvom. V kolikor pa bi kot Fran Grivec trdil, da je II. BS nastal pod vplivom starocerkvenoslovanskega izročila (na osnovi podobnih potez v podobnih spomenikih na vzhodu), je to le potrditev domneve o medsebojnem prepletanju vzhodnih in zahodnih tokov in vplivanj vzhodne miselnosti tudi na irsko duhovnost. B. Grafenauer meni, da je irska duhovnost našla odmev v slovenski ljudski pesmi. Po Rajhmanu vse to kaže, "da je irska pastoralna metoda zrasla v ljudsko dušo. To naj bi dokazovalo, da je bila uspešna in ne tuja religioznemu občutju Slovencev. Avtor BS je poznal sodobne tokove. Slovenski narod je tako zavestno stopil v stik z zahodno kulturo in se aktivno vključil v razvojni proces znotraj Evrope, hkrati pa se je zavedel tudi hotenja po narodnem obstanku."

Olgi Tavčar in Jožetu Rajhmanu se zahvaljujem v imenu vseh, ki so jim BS pri srcu, za obe obravnavani znanstveni deli, za prvo zgodovinskega, za drugo pa duhovnega teološkega značaja. S tem sta nam pomagala, da se nadaljnega preučevanja bistva nastanka in vsebinske tematike BS lotevamo s številnimi novimi izzivalnimi vzpodbudami. Jaz sam sem pri tem pridobil nove možnosti poglobljanja v nadaljnji študij našega največjega književnega biserja, to je Brižinskih spomenikov.

KONEC

TISKOVNO POROČILO

SESTANEK SSK S SENATORJEM CAMERINIJEM

Ob začetku nove zakonodajne dobe se je SSK sestala s tržaškim senatorjem Fulviom Camerinijem, da bi ga podrobneje seznanila s problemi in zahtevami slovenske manjšine. Na srečanju, ki je potekalo na Colu v republiški občini v petek, 28. junija, je bil seveda govor o problemu zaščitnega zakona, o katerem bi se morali predstavniki slovenske manjšine v kratkem pogovoriti z ministrom Bassaninijem, ki je v Prodijski vladi odgovoren za manjšinska vprašanja. Beseda pa je tekla tudi o potrebi po vzporednem reševanju vrste specifičnih vprašanj, kot so priznanje dvojezične šole v Špetru Slovenov, publicizacija glasbe-

nega šolstva, avtonomija državnih šol s slovenskim učnim jezikom, priznanje Sindikata slovenske šole, zajamčena minimalna zastopnost v izvoljenih telesih, okrepitev radijskih in televizijskih sporredov RAI v slovenščini ter vidnost slednjih na vsem narodnostno mešanem področju, zagotovitev rednih javnih prispevkov ustanovam in organizacijam slovenske manjšine itd.

Senator Camerini je na srečanju pokazal veliko zavzetost za reševanje nakanjenih problemov. Zagotovil je, da bo pri opravljanju svojega parlamentarnega dela vzdrževal redne stike s SSK kot sicer s celotno levosredinsko koalicijo Oljke.

REPENTABOR

SPREJELI RESOLUCIJE SSK

Repentabski občinski svet je 27. junija z večino glasov odobril varianto št. 6 k občinskemu regulacijskemu načrtu, da bi tako premaknil z mrtve točke dolgoletne in sporne postopke za njegovo prilagoditev deželniemu urbanističnemu planu.

Svetovalska skupina Slovenske skupnosti je že nekajkrat zahtevala pospešitev postopka za sprejetje variante in pa informiranje občanov o položaju. Njena svetovalca Renco Milič in prof. Loredana Guštin sta se pri glasovanju vzdržala, medtem ko je neodvisni svetovalci dr. Giuseppe Nobile podprl osnutek. Skupina si je seveda pridržala pravico, da pri glasovanju o morebitnih ugovorih in pripombah poglobi še nekatere vidike tega urbanističnega instrumenta.

Sicer je občinski svet soglasno podprl nekaj predlogov SSK. Sprejeta je bila namreč resolucija, ki, upoštevajoč zahteve domačega prebivalstva, strokovnih in drugih organizacij, lastnikov in jesarjev ob še vedno nejasnih nameni deželne uprave glede oblikovanja in upravljanja ter značilnosti kraškega parka, obvezuje župana, da se na vseh ravneh zavzema za oblikovanje takega morebitnega kraškega parka, ki bi upošteval življenjske in delovne potrebe kraškega prebivalstva, prisotnost in pravice slovenske narodnostne skupnosti, nujnost soodločanja lastnikov, jesarjev in domačih prebivalcev pri sklepih o značilnostih, nalogah, razsežnosti in ureditvi morebitnega kraške-

ga parka, kot tudi pri samem upravljanju parka. Vsebinsko resolucije so tudi vključili v tehnična navodila variante, ki so bila v tem smislu dopolnjena.

SSK je dosegla tudi popravek pri dokumentih in elaboratih, ki so splošno govorili o državi, občinski ali vsekakor javni lastnini, tako da se zdaj upošteva tudi prisotnost skupne in nerazdeljene lastniške pravice srenj ali jusov.

Končno je bila soglasno sprejeta tudi resolucija, ki naroča županu, da po posvetu z načelniki svetovalskih skupin oblikuje strokovno delovno skupino, ki naj preuči sedanj in prihodnji položaj tovarnega postajališča pri Fernetičih v luči evropske integracije Republike Slovenije ter predlaga ukrepe, ki bi bili v največjo korist občinskemu prebivalstvu in širšemu obmejnemu prostoru ob bližanju dneva, ko bo državna meja izgubila svoj sedanj pomen in bodo odpadle tudi številne carinske pregrade ter z njimi povezani nadzorni in upravni postopki. Upoštevati je treba zaposlitvene in druge težave, so dejali svetovalci SSK, ki so nastale v Kanalski dolini ob nastopu polnega članstva Avstrije v EZ, zato se je treba tudi na Fernetičih pravočasno in premišljeno pripraviti na novosti.

Na prvi redni oz. umestitveni seji novega izvršnega odbora Sindikata slovenske šole, ki je bila v sredo, 26. junija, je bila za prvo tajnico izvoljena Melita Valič, za drugo pa Vesna Danieli.

Ostali člani tajništva so Boris Artač, ki bo odslej opravljal funkcijo blagajnika, Marija Lozej, ki bo referentka za nižje srednje šole, in Vlasta Novak, ki bo zastopala odsek za vrtce in osnovne šole.

Na seji so izoblikovali tudi odseke za osnovne šole in vrtce (referent Joško Baša), za srednje šole (referentka Marija Lozej) in za višje srednje šole (referentka Živka Marc). V odboru so še referenti za poklicno šolstvo (Boris Artač), za neučno osebje (Katy Kostnapfel) in za stike s šolskim skrbništvom (Lilijana Švara).

Že v ponedeljek, 1. julija, je bilo na sedežu sindikata delovno srečanje, ki

NOVO TAJNIŠTVO SSŠ

POMEMBNO JE EKIPNO DELO

IVAN ŽERJAL

so se ga udeležili člani tajništva in nekateri drugi odborniki, v glavnem referenti; v celoti je bilo posvečeno reševanju problema sindikalnega dopusta (ki je bil - kot znano - pred časom ukinjen). Prisotne je Živka Marc seznanila z vsemi ukrepi, ki jih je sindikat sprejel s tem v zvezi, ter z obstoječimi normami in zakoni.

Nova prva tajnica Melita Valič nam je povedala, da so si kot kratkoročen cilj zastavili priznanje reprezentativnosti sindikata na deželni ravni in sindikalnega dopusta. V kratkem se nameravajo srečati z deželno odborico za šolstvo Alessandro Guerra in s podpredsednikom deželnega sveta Milošem Budinom, pa tudi z deželnim in pokrajinskim šolskim skrbnikom Giurleom in Campom. Sklinali bodo tudi sestaneke enotnega šolskega odbora. Dolgoročni cilj predstavlja ohranitev prejšnje ravni poslovanja s člani z nudenjem pomoči in informacij.

Člani novega tajništva polagajo veliko važnost ekipnemu delu. To je še posebej važno v sedanjih razmerah, ko sindikat ni priznan in zato ni sindikalnega dopusta, pa tudi zaradi dejstva, da je večina članov brez izkušenj. Zato je sprejem teh glavnih funk-

cij zanje izziv, ki mu ne bodo mogli biti kos, če jim ne bo uspelo oblikovati delovne ekipe. Vsekakor so člani tajništva in odbora pripravljani na tesno sodelovanje in skupno delo. V tem smislu so že načrtovali dežurstva in seje. Druga redna seja izvršnega odbora bo 17. julija.

IZVOLILI NOV ODBOR SKGZ

V ponedeljek, 1. julija, se je v mali dvorani Prosvetnega doma na Opčinah na prvi redni seji sestel novoizvoljeni pokrajinski svet Slovenske kulturno-gospodarske zveze za Tržaško. Prisotnih je bilo 41 od 66 članov. Sprejeli so ugotovitve in sklepe, ki so izšli z nedavnega 2. pokrajinskega občnega zbora. Po krajšem poročilu pokrajinskega predsednika Branka Jazbeca se je razvila poglobljena razprava o nalogah SKGZ na Tržaškem v novi mandatni do-

bi. Prisotni so na koncu z veliko večino izvolili nov 21-članski pokrajinski odbor, ki ga sestavljajo: Edvin Švab (podpredsednik), Milan Pahor (tajnik), Milan Bufon, Katja Colja, Nadja Debenjak, Andrej Furlan, Igor Gabrovec, Suadam Kapič, Bogdan Kralj, Damjana Kralj, Damiana Ota, Drago Ota, Vinko Ozbič, Nevenka Pečar, Sergij Premru, Štefan Semen, Pavel Slamič, Vojko Slavec, Walter Stanisa, Mario Šušteršič in Andrej Zuppin.

OBČNI ZBOR GM

TEŽAVNO, A USPEŠNO LETO

V četrtek, 27. junija, je v Trstu potekal redni občni zbor Glasbene Matice. Udeleženci so naredili obračun pravkar zaključenega šolskega leta.

Predsedstvo občnega zbora

Iz poročil, ki sta jih podala predsednik upravnega odbora Adrijan Semen in ravnatelj Bogdan Kralj (ki je v odsotnosti tajnice Elvine Miklavc Slokar prebral tudi tajniško poročilo), izhaja, da je bilo šolsko leto 1995/1996 težavno, a uspešno. Pouk je obiskovalo 679 gojencev, od katerih 417 na Tržaškem, 141 na Goriškem, 95 v Benečiji in Režiji ter 26 v Kanalski dolini. Poučevalo je 39 stalnih in 18 honoriranih profesorjev. Več gojencev zaključuje izpite na tržaškem konservatoriju, trije so diplomanti, od katerih je eden - Aleksander Sluga - že prejel diplomu. Obnovljene so bile tudi nekatere podružnice na Tržaškem in Goriškem (Bazovica, Sv. Jakob, Sovodnje, Štandrež, Romjan itd.), opravljenih je bilo preko 60 internih in javnih nastopov, šola pa je priredila tudi več tečajev, seminarjev in predavanj. Omeniti velja dobre rezultate gojencev GM na raznih tekmovanjih, še posebej uspešno pa je bilo delovanje šolskega godalnega orkestra. Kljub uspehom pa sta pouk in delovanje potekala v

nevzdržnih razmerah, zlasti zaradi slabega stanja učnih prostorov.

Čeprav je šola v tem letu premagala veliko ovir, so nekateri problemi ostali: ravnatelj Kralj je omenil nedoseženo javno priznanje GM, nesodelovanje med GM in centrom Emil Komel, zamude pri izplačilu prispevkov in birokratske zaplete. Pri tem se je zahvalil Republik Sloveniji ter krovni organizaciji SSO in SKGZ, ki so šoli priskočile na pomoč z brezobrestnim posojilom.

Predsednik Semen je dejal, da je upravni odbor glavni nino svojih naporov usmeril zlasti v utrjevanje vloge GM

v okviru manjšine in na izobraževalnem področju, v uveljavljanje deželne razsežnosti šole in v skrb za finančna sredstva. Tudi sam je omenil potrebo po javnem priznanju šole in posvaril krovni organizaciji pred nevarnostjo neenotnosti v stališčih o skupni slovenski glasbeni šoli.

li. V zvezi z zmago leve sredine na parlamentarnih volitvah v Italiji, z izboljšanjem odnosov med Slovenijo in Italijo ter s sprejetjem resolucije o manjšinah v slovenskem parlamentu je Semen izrazil optimizem.

Po blagajniškem poročilu in poročilu nadzornega odbora so udeleženci izvolili nov 17-članski upravni odbor, nadzorni odbor in razsodišče. Sprejeli so tudi predlog o oblikovanju resolucije o javnem priznanju GM.

Občni zbor sta pozdravila novi tržaški pokrajinski predsednik SKGZ Branko Jazbec in pokrajinski podpredsednik SSO Marij Maver. Le-ta je med drugim dejal, da je pomankanje sodelovanja med GM in centrom Emil Komel nekoristno. Dejal je, da si je treba prizadevati za boljše odnose med šolama, za skupni jezik in za trdnije temelje glasbenega šolstva Slovencev v Italiji.

I.Ž.

NOVI ODBOR GM: Janko Ban, Valter Ferfolja, Živa Gruden, Žarko Hrvatič, Nevja Kante, Kristina Knez, Jože Koren, Edmund Košuta, Boris Mihalič, Elvina Miklavc, Radoš Možina, Adrijan Semen, Dina Slama, Drago Štoka, Damjan Terpin, Helena Trampuž, Salvatore Venosi. **Nadzorni odbor:** Rudi Bartolot, Marjan Breclj, Aldo Rupel (namestnika Rosanda Kralj in Ivo Magajna). **Razsodišče:** Gojmir Demšar, Dušan Košuta, Miloš Pahor.

PRAZNIK V SLIVNEM

FANTJE IZPOD GRMADE PRAZNOVALI 30-LETNICO

ANASTAZIJA PURIČ

V prijetnem okviru Terčonove domačije v Slivnem so Fantje izpod Grmade praznovali v nedeljo, 30. junija, okroglih 30 let zborovskega delovanja.

Petje Fantov izpod Grmade je navdušilo številno občinstvo

Vreme, ki je bilo vse jutro kislo in se je prej nagibalo k dežju kot k toplim sončnim žarkom, se je kot naročeno v popoldanskih urah zjasnilo in dovolilo, da je prireditelj stekla v načrtovanem toplem domačem okolju pod kostanji Terčonovega dvorišča, ki je za tak slavnostni koncert res enkratna kulisa. Za to priložnost je zbor poskrbel tudi za izdajo zanimive brošure, ki je med drugim vsebovala program jubilejnega koncerta.

Po kratkem pozdravu in predstavitvi sporeda, ki ga je podala in nato stalno povezovala Tamara Stanese, je zadonela prva pesem. Napisal jo je sam dosedanj in neumorni pevovodja Fantov, Ivo Kralj. Pevci so ubrano odpeli prvi del sporeda, ki je vseboval ljudske ter umetne pesmi slovenskih, ruskih, dalmatinskih in furlanskih avtorjev. Po prvem delu koncerta se je pod kostanje postavil Dekliški zbor Devin, ki stalno sodeluje na raznih koncertih in prireditvah z zborom Fantov izpod Grmade. Pod taktirko Hermana Antoniča so dekleta zapela dve pesmi, nato pa jubilantom izrazila voščila s pesmijo *Mnogaja ljeta*, kate-

rim so se pridružili še glasovi Fantov izpod Grmade. Izzvenel je zadnji akord in zvrstilo se je več kot dvajset pozdravov ter čestitk društev, zborov, slovenskega konzulata, občine Devin-Nabrežina in posameznih ljubiteljev petja. Spet se je zbor postavil v polkrog in že je stekel drugi del sporeda, ki je kljub utrujenosti članov res z občutkom podal vsako posamezno skladbo. Poslušalce pa je mogoče najbolj navdušil zaključni del prireditve, ko so se sedanjim članom zbora pridružili še bivši pevci in s skupnimi močmi zapeli tri pesmi. Gotovo je vsak poslušalec med

ploskanjem zaželel zboru, da bi "bivši" pevci spet postali "sedanji", ali mogoče, da bi ta uspešni koncert privabil v njihove vrste še čisto nove pevce. Po burnem in dolgotrajnem ploskanju je zbor v tej zasedbi poklonil publiki še znano Vodopivčevo *Pobratimijo*.

Poleg petja pa je bil tudi zanimiv poseg tajnika zbora Marka Tavčarja, ki je z izbranimi besedami nakazal, katera je današnja in prihodnja vloga pevskega zbora. Priložnost za to je bila predstavitev pevcev, ki delujejo v zboru

že celih 30 let in so torej ustanovitelji zbora. Mlajši so želeli izraziti tem pevcem, ki so steber zbora, iskreno hvalenost za zgled in vztrajnost. Posebno priznanje in zahvalo so pevci izrazili tudi dirigentu Ivo Kralju, ki - kot rečeno - vodi zbor od samega začetka. Ivo Kralj je namreč izoblikoval ta zbor in vestno skrbel za pravo vzdušje in umetniško rast vsakega posameznega člana zbora.

Vaška zborovska dejavnost je za naš zamejski prostor izredne važnosti, ker pe-tje združuje ljudi vseh let in daje vsakemu posameznemu članu polet truda tudi veliko zadoščenje. Temu pa sledi volja po kulturni rasti in ustvarjanju, ki je lahko tudi bolj obširna od same zborovske dejavnosti. Pri tem ne smemo prezreti dejstva, da morajo v vsakem pevskem zboru v slogi delovati starejša generacija, ki pomeni nekakšno zvestobo koreninam, in mlada generacija, ki je bodočnost vsake družbe. V nedeljo smo bili na dvorišču pri Terčonovih priča tej slogi in začutili smo ubranost in izredno voljo do nadaljnjega dela, ki so nam jo posredovali pevci.

Naj na koncu zaželimo zboru prav tisto, kar mu je voščil sam dirigent, ko je izjavil: da bi Fantje vztrajali v složnosti, požrtvovalnosti in se zavedali svojega slovenskega poslanstva.

OBVESTILA

14. JUNIJA je bil objavljen v Uradnem listu natečaj po naslovih za prosta mesta na slovenskih srednjih in višjih šolah v Gorici in Trstu. Rok za prošnje zapade 13. julija. Podrobnejše informacije in obrazec prošnje dobite pri Sindikatu slovenske šole, ul. Carducci 8, 2. nadstropje, v torek in četrtek od 16. ure do 17.30, v sredo od 10. ure do 11.30.

TRST. V Domu blagrov bodo letos 19., 20. in 21. avgusta **duhovne vaje** za žene in dekleta. Vodil jih bo salezijanski duhovnik Stanislav Duh, ravnatelj inšpektoriatne hiše na Rakovniku v Ljubljani. Vpise sprejema gđ. Dora Kosovel (tel. 163406).

TRST. Zveza cerkvenih pevskih zborov bo svoj **26. poletni pevski seminar** organizirala v Radencih od 11. do 17. avgusta. Vzporedno s pevskim seminarjem bo potekal tečaj za mlade organiste. Pevski seminar bosta vodila Aleksandra Pertot in Ivan Florjanc, orgelskega pa Hubert Bergant. Vpisovanja sprejemajo odborniki ZCPZ.

DAROVİ

Za cerkev v Nabrežini: Stepančič 10.000 lir; Opat 20.000; I.G. 10.000; Vera in Zdravko v spomin na dragega A. Svetlič 65.000; Gizela 80.000; Ciabati

30.000; Rudež 35.000; Span 5.000; Svetlič 15.000; Kakeš 100.000; izletniki v Dobrnič 90.000; D.S. 80.000; Alegretti 15.000; Gruden 5.000; Piloti 15.000; Caharija 5.000; Radovič 25.000; Mar. 50.000; M.G. 100.000; Rudež S. 20.000; Vrtec 40.000; Semec 5.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: Mira Bole ob 50-letnici duhovniškega življenja dr. Angela Kosmača in msgr. Stanka Zorka 100.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Mira Bole ob 50-letnici duhovniškega življenja dr. Angela Kosmača in msgr. Stanka Zorka 100.000 lir.

ČESTITKA

Openska župnijska skupnost in cerkveni zbor Sv. Jernej iskreno čestitata zboru Fantje izpod Grmade ob pomembnem jubileju ter mu voščita še dolgo let uspešnega delovanja.

ZCPZ iskreno čestita zlatomašnikom

Angelu Kosmaču in Stanku Zorku

in jima želi veliko zdravja in moči, da bi mogla še dolgo in uspešno opravljati svoj duhovniški poklic.

OTROŠKI PRAZNIK

CIRKUS BOČKO V NABREŽINSKI ŽUPNIJSKI DVORANI

Župnijska dvorana v Nabrežini je bila v petek, 21. junija, premajhna za vse starše in sorodnike, a tudi druge ljudi, ki so zvedeli, da bo v vasi nastopil *Cirkus Bočko*.

To ni bila majhna stvar. Združiti otroke otroških vrtcev iz Nabrežine in Devina in z njimi naštudirati tako cirkusko predstavo je bil velik podvig. Kakih trideset otrok je prikazalo pravljico o pojočem slončku Jakončku (Jakob), ki ga lovci ujamejo v džungli in prodajo cirkusu. Očka Jaka (Matej) in mamica Liza (Nicole) ga seveda iščeta in prideta tudi v ta cirkus, kjer se pravzaprav začne predstava.

Kot v pravem cirkusu je ves spored povezoval cirkuski direktor (Devan). Nastopile so Plesalke Dudeldajke (Marianna, Chiara in Lucija), imenitno točko so prikazali izvežbani Medvedki sladkosnedki (Erika, Ivan, Jakob, Katarina, Kevin, Marko, Na-

da in Valentina), rajali so in peli, imenitno koreografijo pa so ustvarili odlični solistki, pevki Mevki (Ireni), ki je kot kaka *rock-star* suvereno zapela pesmico o medvedku. Znano je, da v cirkusih nastopajo čarodeji. V Nabrežini je svoje umetniške prikazale čarodejka Tejka (Marianna). Divje tigre (Jana, Martina, Patrika, Petra in Tomaža) je krotil sam direktor (Devan), kot se to dogaja navadno v vseh največjih cirkusih. Neverjetno, kaj vse zmorejo divje zveri, če jih vežba izkušen cirkuski človek! Vendar, kaj bi bil cirkus brez klovnov in pajakov? Tudi v cirkusu *Bočko* so odigrali važno vlogo. Kako znata zabavati občinstvo, sta pokazala pajacka Picko in Packo (Veronika in Lea), zabavno točko so imeli

tudi Pojoči psički dalmatinci (Jonathan, Vanessa, Nicol in Vid), imenitno je zaigrala in zapela Pika Nogavička (Sara), nekaj pravih skečev pa sta prikazala še pojoča klovna Nacek in Tacek (Martin in Patrik). Na koncu je seveda nastopila "zvezda" cirkusa Bočko, Slonček Jakonček (Jakob), ki se je zasmilil direktorju, da mu je obljubil, da ga bo poslal domov. Tedaj pa nastopajočega Jakončka spoznata tudi očka in mamica, tako da se pravljica srečno konča.

Za imenitno režijo, lepe scene, pripravo rekvizitov in čudovitih kostumov ter za glasbeno spremljavo gre vsa pohvala vzgojiteljicam Mariji Bizjak, Rožici Košuta, Alenki Radetič, Magdi Škerk in Nadji Žerjal, ki so ob tej prireditvi ob koncu šolskega leta samo potrdile, da z veliko strokovnostjo, ljubeznijo in požrtvovalnostjo skrbijo za malčke v otroških vrtcih v Devinu in Nabrežini.

PRAZNIK V NABREŽINI

Le rujno, rujno vince pij!

Športno društvo Sokol iz Nabrežine praznuje letos svojo 30-letnico. Da bi primerno proslavili ta jubilej, so odborniki društva organizirali že tradicionalni Kraški praznik piva in pokušno domačih vin z naslovom *Le rujno, rujno vince pij*, ki bo na vrsti ta konec tedna ter ju bo povezala s športnim tednom. Tako je na igrišču Sokola v Nabrežini že ves teden živo, kajti na vrsti so bili minikošarkarji, bivši člani, odbojkarice ter balincarji. Glavni točki bosta gotovo gostovanje godbe *La ranocchia* iz Orentana pri Pisi ter *show-dance* skupina Saloma iz Trsta. Za ples pa bosta poskrbela *Kvintet mi* in ansambel *Keydea*.

Vsi ste vabljeni v Nabrežino!

V nedeljo, 7. julija, bo ob 17.30 kot vsako leto EKUMENSKO SLAVJE NA VEJNI

Mašo bodo darovali zlatomašniki **g. Stanko Zorko, g. Angel Kosmač, p. Radko Rudež** in novomašnik **Maks Suard**. Pel bo priložnostni zbor pod vodstvom Humberta Mamola ob orgelski spremljavi Štefana Bembija. *Vabljeni!*

ŽUPNIJA SV. JANEZA KRSTNIKA IZ DEVINA IN DEVINSKI ZBORI

vabijo na koncert vokalne skupine iz Trsta

MUSICA NOSTER AMOR

V novi cerkvi v Štivanu v petek, 5. julija, ob 21. uri.

Andres Valdes navdušil vse

V ponedeljek, 1. t.m., je v "Caravelli" v Selslanskem zalivu nastopil svetovno znani pantomim Andres Valdes, ki je s svojimi duhovitimi skeči navdušil zbrano publiko. Nastop je bil v sklopu pobude *Poletje v Selslanu*, Valdes pa je nastopil kljub slabemu vremenu. Kdor si je predstavo ogledal, mu nedvomno ni bilo žal.

Otvoritev z Gwen hlanom

Prejšnji teden se je na tržaškem gradu sv. Justa začel niz prireditev, ki bo Tržačane spremljal do septembra. Na otvoritvi je nastopila skupina Gwen hlan, ki izvaja keltski rok. Član te že precej znane skupine je tudi rojak Mojmir Kokorovec (na sliki), ki je z ostalimi člani ansambla dobesedno navdušil večstoglavno množico, ki se je kljub nenaklonjenim vremenskim razmeram povzpela do notranjega grajskega dvorišča.

Slovenska skupnost in senator Bratina

Pred kratkim se je predstavništvo SSK, ki so ga sestavljali deželni tajnik Martin Breclj, goriški tajnik Aleš Figelj in goriški predsednik Štefan Bukovec, sestalo s senatorjem Darkom Bratino. Na srečanju je tekla beseda o odnosih med Slovenci v Italiji, zlasti na Goriškem, o problemu zaščitnega zakona ter o sodelovanju med SSK in slovenskim parlamentarcem v novi zakonodajni dobi.

Senator Bratina in predstavniki SSK so ugotovili, da so odnosi znotraj slovenske narodnostne skupnosti večkrat konfliktualni; strinjali pa so se, da je treba skušati spore in trenja premoščati ob spoštovanju stališč in zakonitih koristi vseh strani.

Kar zadeva zaščitni zakon, so udeleženci sestanka potrdili namero, da je treba izvajati sklepe, ki jih je skupno zastopstvo Slovencev v Italiji sprejelo na srečanju z dne 27. maja v Trstu. Zastopstvo je tedaj vzelo na znanje, da je zakonsko besedilo, ki ga je pred 3 leti skupno izoblikovalo, tudi v tej zakonodajni dobi že predloženo v parlamentu (v senatu ga je vložila skupina SVP, v poslanski zbornici pa poslanec *Union valdôtaine* Caveri). Preden ga bo sen. Bratina dokončno vložil s širšo parlamentarno podporo, pa ga bodo predstavniki Slovencev v Italiji ponovno kritično pregledali in se o njem pogovorili s pristojnim članom Prodijske vlade, se pravi z ministrom za dežele Bassaninijem. Prošnja za sprejem pri ministru je medtem že bila poslana, skupno zastopstvo pa se bo moralo v kratkem sestati (napovedani sestanek z dne 17. junija je odpadel zaradi drugih obveznosti).

Kar zadeva sodelovanje med SSK in senatorjem Bratino, so se udeleženci sestanka dogovorili, da bo za operativne stike med stranko in slovenskim parlamentarcem skrbel član strankinega tajništva David Grinovero.

Zaključek skavtskega leta

V nedeljo, 30. junija, smo se goriški skavti zopet srečali, da bi skupaj obhajali zahvalno daritev ob zaključku skavtskega leta. Dve krdeli, dve četi in klan (te so namreč skupine, ki delujejo na Goriškem) so se tako zbrali v cerkvi v Sovodnjah, kjer je tamkajšnji župnik g. Marjan Markežič daroval sv. mašo, pri kateri smo sodelovali s petjem, branjem božje Besede, prošnjami in zahvalami.

G. Marjan se je med pridigo zaustavil pri evangelijskem odlomku o hoji za Kristusom (Mt 10, 37-39) in ob tem primerjal skavtsko življenje s krščansko potjo k Bogu; ugotovil je, da je med njima veliko podobnosti. Seveda ni manjkalo prošenj za srečne in uspešne poletne tabore. Po maši smo se vsi prisotni zbrali v sovođenjskem župnišču, kjer smo ob prigrizku in pijači obujali spomine na pravkar minulo leto in si že zastavljali nove cilje za prihodnost. — IG

Občina Sovodnje proslavila 45-letnico samostojnosti

Na seji 21.10.1980 je sovođenjski občinski svet uvedel občinski praznik 24. junija; prav ta dan se je namreč l. 1951 prvič po vojni sestel občinski svet in je občina na novo zaživela. Letošnji praznik je petnajstič po vrsti potekal v sovođenjskem Kulturnem domu v ponedeljek, 24. junija, v režiji SD Sovodnje. Slovesnosti so se udeležili predstavniki raznih kulturnih, športnih, borčevskih in gospodarskih organizacij ter občin tostran in onstran meje. Zastopniki krajevne sekcije ANPI-VZPI so položili venec na spomenik padlih ob občinski hiši. V svojem govoru je župan Petejan nanizal smernice in vrsto pomembnejših načrtov za javna dela, ki jih misli uprava izpeljati v prihodnji sezoni. To so: nov regulacijski načrt, obnovitev vodovodne napeljave iz Rubij do Sovodenj po Prvomajski ulici in dograditev nove javne razsvetljave na Vrhu sv. Mihaela in v Gabrjah. Sklenil je z besedami: "Veliko pozornost bomo posebej posvečali uveljavljanju naših pravic in razvoju ter ovrednotenju slovenskega jezika na tem področju." Sledila je podelitev občinskih priznanj, ki so jih prejeli: Vladimir Tommasi in Mario Menis kot zvesta krvodajalca, odbojarski klub Val za dosežke ženske ekipe; nagrade in priznanja je prejela skupina devetih učencev osnovnih šol iz Sovodenj in z Vrha sv. Mihaela. Strokovna komisija je podelila nagrade na letošnji 15. razstavi domačih vin. Slovenski večerni spored je povezovala Tanja Vizintin, kulturni del programa pa so oblikovali gojenci Glasbene matice Sara Devetak, Maja Kragelj, Simone Weis, Martina Urdih in Majda Tomsič. — R. DEVETAK

Ta visoki jubilej, ki mu ga je Bog milostno naklonil, sta oznanjala in pozdravljala mogočen slavalok in praznično okrašena notranjščina cerkve. Ministranti so tudi s tem izkazali veliko hvaležnost svojemu duhovnemu voditelju. S kora se je ob spremljavi orgel Hermana Srebrnič in pod vodstvom Franke Žgavec zasljal občuten pozdrav zlatomašniku. Ob somaševanju škofovega vikarja msgr. Oskarja Simčiča in štandreškega župnika Karla Bolčina se je g. Žbogar zahvalil Stvarniku za neprecenljivi dar mašništva in tistega skritega notranjega miru in sreče, ki ga more človek najti le v srečanju z Najvišjim.

Pred mašnim obredom je msgr. Simčič prebral čestitke goriškega nadškofa Antona Vitala Bommarca, gospa Ana Turus Fajt, mlada žena in mati, je izrekla v imenu vseh župljanov iskreno zahvalo jubilantu za velike in drobne dobrote in vso potrpežljivost in skrb, ki nam jo radovoljno posveča.

Voščila je prebral tudi Peter Gus, predstavnik svetoivanskih ministrantov, ki jih je res veliko in vsi zvesto spremljajo bogoslužje, tudi ko jih tarejo šolske dolžno-

BOG VAS ŽIVI, GOSPOD ZLATOMAŠNIK!

IVA KORŠIČ

V soboto, 29. junija zvečer, so se veselo oglašali zvonovi cerkvice sv. Ivana v Gorici. Verniki slovenske mestne duhovnije smo v velikem številu pohiteli v svoje središče, da ne bi zamudili pomembnega slavlja: naš župnik, g. Cvetko Žbogar, je daroval zahvalno sv. mašo ob 50-letnici mašniškega posvečenja.

sti. Poudaril je, da jih gospod župnik spremlja že od prvega obhajila dalje in jih vodi, da lahko rastejo in zorijo s pomočjo njegovih pozornih očetovskih nasvetov. Tem voščilom smo verniki dodali še svojo tiho srčno zahvalo, saj nam je duhovnik sveta luč, ki nas vodi na poti mračnega vsakdana.

Ko smo ob koncu vsi zapeli hvalnico najvišjemu vsemogočnemu Bogu za vse darove, ki nam jih v svoji dobroti poklanja, čeprav jih večkrat nismo vredni, smo se iz srca zahvalili za zlatomašnika, a tudi goreče prosili, da bi iz naših vrst zrastle novi duhovni poklici.

"Hočem živeti za vas!", je med svojim naganjem naglasil gospod Cvetko.

Mladi strežniki so po maši pripravili še lepo presenečenje: kratek koncert, ki so ga izvajali gojenci SCGV Komel iz Gorice in gojenci tržaške Glasbene matice.

Mladi, sveži, a odločni glasovi okteta ministrantov so zapeli g. župniku še nekaj doživetih pesmi na vrtu za cerkvijo, kjer so neutrudne roke članic župniškega

sveta, ki celo leto skrbijo za cerkev, pripravile prigrizek za vse prisotne.

V trajen spomin na ta nepozabni praznični dan je verska skupnost poklonila g. Žbogarju dragocenega lesenega Kristusa Križanega iz konca 18. stoletja, delo neznanega ljudskega umetnika z Laškega.

DUHOVNIKI SOŽITJA

Petnajst zlatomašnikov, bivših dijakov slovitega osrednjega semenišča v Gorici: priče preteklosti, znamenje za prihodnost.

Gorica je bila več kot sto let glavno cerkveno središče škofij na področju južnega dela nekdanjega avstrijskega cesarstva in dežele Furlanije Julijske krajine kasneje. V osrednjem teološkem semenišču, ki je bilo ustanovljeno l. 1818 v ul. Seminario, so se v enotnem asketskem in kulturnem duhu oblikovali številni možje italijanskega, slovenskega in hrvaškega jezika, avstrijske in beneške tradicije. Pot te pomembne ustanove se je končala prav pred 50 leti z razredom 31 novomašnikov, ki so pripadali goriški, tržaško-koprski, poreško-

puljski in reški škofiji. Petnajst še živečih zlatomašnikov, bivših študentov osrednjega semenišča, se je 25. junija zbralo, da bi skupaj praznovalo zlato mašo v kapeli sv. Karla, v sklopu nekdanjega semenišča. Mašo je daroval poreško-puljski škof Bogetič ob prisotnosti italijanskih, slovenskih in hrvaških sobratov. Prisotni so bili sorodniki in bližnji prijatelji, med katerimi msgr. Franc Močnik, nekdanji duhovni vodja semeniščnikov. Trije slavljenici - g. Cvetko Žbogar, g. Romano Valle in g. Luigi Tavano - pripadajo sedanji goriški nadškofiji in so v njej še vedno aktivni. Prisotnost teh treh klenih duhovnikov, pri čemer goriške zgodovine zadnje polovice stoletja, je še danes močno in zgovorno znamenje sožitja med tu živečimi narodi.

26. FESTIVAL ŠTEVERJAN '96

Od petka do nedelje bo potekal v Števerjanu med Borovci tradicionalni 26. festival domače glasbe Števerjan 1996. Na dveh tekmovalnih večerih (v petek in soboto) bo nastopilo 29 ansamblov iz Slovenije in zamejstva. Udeležili se bosta tudi dve skupini z Goriškega: *Zamejski kvintet* iz Dobrodobera in *Briški odmev* iz Števerjana (na sliki). Komisija za glasbo, ki ji predseduje predsednik društva Sedej, sestavljajo Franc Lačen, Vladimir Čadež, Črtomir Nanut, Tullio Možina, Valentina Humar, Boris Hladnik, Lojze Hlede, Florjan Lango. Ta komisija bo v dveh večerih izbrala najboljše, ki bodo nastopili na nedeljskem finalu. Udeležence čaka tudi strokovno mnenje komisije za besedilo, ki jo sestavljajo: Franko Žerjal, Irma Rauh in Franka Padovan. V nedeljo bo v pričakovanju na razgla-

sitev najboljših kot gost nastopil stari znanec števerjanskega festivala ansambel *Fantje iz vseh vetrov*. Organizator festivala društvo Sedej skuša ovrednotiti tudi umetniško delo domačinov: odrsko sceno bo tudi letos pripravil Hijačint Jussa, Dora Maraž pa bo v prostorih Sedejevega doma razstavljala slike s suhim cvetjem. Prisotni se bodo lahko okrepčali ob bufetu in tradicionalni razstavi briških vin.

Letošnji 26. festival so finančno podprli vinogradniki in podjetja iz Števerjana in Gorice, pokrovitelji pa so Briška gorska skupnost, SSO, Ministrstvo za zunanje zadeve RS - Urad za Slovence po svetu, RAI - Radio Trst A in TV Primorka.

Društvo Sedej vabi vse prijatelje narodnozabavne glasbe, naj nas obiščejo med Borovci v petek in soboto ob 20.30, v nedeljo pa ob 17.30. — VH

LETALIŠČA NE DAMO

Medtem ko ne vemo, ali je bila zadnja, odločilna beseda že izrečena, in je vsako zaganjanje proti dograditvi šole - kasarne za finančne stražnike na zelenem prostoru goriškega letališča zaman, so se Goričani na pobudo Odbora za letališče spet zgrnili po mestnih ulicah in protestirali. Želeli bi si, da bi to počenjala desetisočglava množica, a takšnega zanosnega nastopa žal ne premore niti ta zadeva, za katero bi morali toliko dvigniti glas, da bi ga tudi Rim slišal. Prav tako, saj sta

bila pogajalca, ki sta sklepala tajno pogodbo o predaji letališke "zelenice" vojski, v Gorici in v Rimu. Upravitelji pokrajine in dežele - tako namreč vsi predsedniki deželne odbora, Travanut, Guerra in Cecotti - so nasprotovali samovoljnemu poseganju v naš teritorij. Brez učinka. Zato se je goriškega protestnega shoda udeležil tudi deželni odbornik Puiatti in navedel dejstva. Ko jih sestavimo v logično sosledje, se nam pokaže absurd. V Furlaniji Juljski krajini je 80 opuščeni kasarn: ni nobena dobra za financiranje? Deželi se je

Rim prizameril, ker je ni upošteval - posebni statut pa tega naj ne bi dovoljeval - in kradoma uveljavljaj voljo nekaterih zainteresiranih vojaških in finančnih krogov. Vojska, ki je bila še v preteklosti tako številno zastopana ob naši - skrajni vzhodni italijanski meji, nima kaj več počenjati pri nas v tolikem številu. Svet se je tako "obrnili", da tudi Slovenija vstopa v Evropsko zvezo kot polnopravni član, Avstrija pa je to že postala. Kje je smisel nove zgradbe? Ali so birokratski procesi tako počasni, da jim ne uspeva se prilagajati novemu evropskemu redu, ali pa - to si je upal namigniti sam odbornik - tičijo razlogi, zaradi katerih je volja občinskih upraviteljev neomajna, druge. Naj bi financerska šola služila drugim namenom, takšnim, za katere stražniki niso institucionalno poverjeni? Ali ni za bregom tudi načrten poskus udarnega

raznorodovanja, poitalijančevanja najslabše sorte? Morebitna gradnja vojašnice na letališču, tik ob slovenskem štandreu, bi imela usodne posledice za slovenske ljudi. Ali je bilo na shodu po Gorici dovolj Slovencev, ki se zavedajo pripravljanja tega udarca?

Za konec še to: milijardno vsoto za gradnjo so "odščipnili" kapitalu, ki naj bi služil izgradnji cestnih povezav s Slovenijo. Hvala!

Končno nam ostaja edino možno spoznanje: kasarna je nepotrebna. Predstavlja si njene razsežnosti: v 32 ha je zaobjel mestni teritorij od škofije do Parka spomina (*Parco della rimembranza*) med Korzom in ulico Nadvojvode Aosta. Letališča nočemo dati; zelenico potrebujemo. Če pa ga bodo zasedli, bo pomejnilo, da so ga Goričanom odvzeli z zvijačo, s silo. I.D.

S človeško verigo so hoteli Goričani zavarovati svojo "zelenico"

PREJELI SMO

BOGOMILU PAULINU V SPOMIN

Ko sem se pred dobrim tednom vrnil iz Rima, kamor zaradi poslov še vedno redno zahajam, sem ob pregledovanju dnevnega časopisa, ki se je v dnevih moje odsotnosti nakopičilo, naletel na neljubo vest o smrti Bogomila Paulina.

Milkota, tako sem mu pravil, sem spoznal v Rimu po svojem tedanjem sodelavcu Frančku Kosovelu, ki je tudi že pokojen. Takrat sem se ravno začel zanimati za nakup večinskega deleža delnic goriškega Palace Hotela in je bil navdušen nad mojo poslovno odločitvijo. Presenetil pa me je tri tedne kasneje, ko me je poklical v Rim v Hotel Bled in mi odsvetoval zaključna pogajanja za nakup omenjenih delnic, kajti v ozadju naj bi bil zasluhl prevaro. Povabil me je, naj čimprej pridem k njemu v Gorico na razgovor. Res sem se oglasil pri njem in me je dokaj odločno povabil, naj odstopim od pogajanj za nakup omenjenih delnic, kajti pri njem naj bi se zglasili nekateri Slovenci iz matične domovine, ki naj bi delnice Palace Hotela zagotovo kupili. Tako sem takrat od pogajanj tudi dejansko odstopil s pojasnilom in opozorilom, da omenjenim Slovencem dajem prednost treh mesecev. Če se v tem obdobju zadeve ne zaključijo, v posel ponovno vstopim jaz. Ker je zadeva po najinem pogovoru uti-

hnila, menim, da so mi na tak način želeli preprečiti prihod v Gorico. Imena skrivnostnih kupcev iz Slovenije pa je Milko za vedno odnesel s sabo. Temu navkljub pa je bil Milko Pavlin velik in zaveden Slovenec. Razočaran je bil nad uradno politiko komunistične Slovenije. Ob neki priložnosti mi je zaupal, kako ga je slovenska uradna politika (beri Kardelj in Kidrič) skupaj z ostalimi predstavniki primorske "Neodvisne socialistične zveze" povabila na sestanek v Ljubljano, kjer so izvedeli sledeče: pisalo se je leto 1954-55, ko so izvedeli, da je slovenska uradna politika zgoraj omenjeno zvezo razpustila, ne da bi jih o tem vsaj predhodno obvestila, če že ne vprašala za njihovo mnenje. Postavljeni so bili pred izvršeno dejstvo. Kar je bilo še bolj strašno, je to, da so dobili celo navodila, naj se kot napredni primorski Slovenci vključijo v italijanske "napredne" (socialistične in komunistične) stranke.

Kot mi je pokojni Milko pripovedoval, se sam s temi navodili ni strinjal. Energično je protestiral: "Med vami nimam več kaj iskati; to je smrt za zamejstvo." Pokojni Bogomil Paulin je bil velik poštenjak in zaveden Slovenec, ki se je držal gesla: "Najprej narod in narodnost in šele nato ideologija." Ob njegovi smrti pokojnikov ženi Eriki in njunima hčerkama izrekam občuteno sožalje.

Gorica, 4. junija 1996

- VINKO LEVSTIK

MePZ PODGORA

TUDI SLOVENCİ SO SE POKLONILI PATRIARHU BERTRANDU

Mešani pevski zbor Podgora je bil eden od osmih zborov, ki so sodelovali pri velikem delu Oda Bertrandu v produkciji glasbenih talentov naše dežele in ob doprinosu znanega gledališkega igralca Sergia Fantonija v vlogi samega patriarha (slika).

Besedilo je sestavil Renato Sroili Gurisatti, glasbo pa Marco Maria Tosolini.

FOTO B. MIBIACA

Religiozno predstavo so sooblikovali gledališki igralci, solisti, otroški, moški in šest mešanih zborov, orkester, orgle, skupina za antično glasbo ter digitalni efekti.

Pevci MePZ Podgora, katerim so se pridružili nekateri posamezniki iz Štandreža in s Peči, so pod vodstvom dirigenta dr. Mirka Špacapana pridno vadili zahtevno glasbo približno dva meseca, saj so se zavedali odgovornosti, ki so si jo naložili, ko so sprejeli ponudbo za sodelovanje pri tako velikem projektu. Vedeli pa so tudi, da tako velika manifestacija v naši deželi ne sme ostati brez slovenske prisotnosti, saj je bil tudi naš narod v svoji zgodovini pod oglejskim patriarhatom.

Bertrand je bil imenovan za patriarha v Ogleju v 14. stoletju, ko mu je bilo že 74 let. Svoje ljudstvo je vsestransko skušal varovati pred roparskimi in grabežljivimi grofi, med katerimi sta v tedanjem času po krvoločnosti prednjačila prav goriška grofa Henrik in Majnard. Pomagal je revnim in hranil lačne, obenem je bil globok mislec in so ga podložniki imeli zelo radi. Kot tak je bil v napoto pohlepni okoliskim vladarjem, ki so ga zato zahrbtno umorili v zasedi pri S. Giorgio della Richinvelda 6. junija leta 1350.

Njegova tragična osebnost je navdihnila avtorje glasbe in besedila, ki so okoli sebe zbrali množico nastopajočih (približno 400 oseb) in tako organizirali monumentalno sakralno delo, ki je bilo posneto tudi na CD ploščo in videokaseto.

V petek, 28. junija, je bil prvi nastop v Celovcu, v cerkvi svetega Egidija, v soboto, 29. junija, v stolnici v Vidmu, v nedeljo, 30. junija, pa v cerkvi sv. Ignacija na Travniku v Gorici.

Žal so vstopnice takoj pošle, tako da so mnogi morali ostati zunaj cerkvenih vrat. V Gorici so zaradi tega na pročelje cerkve namestili veliko filmsko platno z neposrednim prenosom predstave.

Velik uspeh prireditve je najlepše plačilo za naše marljive pevce in njihovega dirigenta, ki se poleg tega lahko še pohvalijo rekoč: "Tudi mi smo bili zraven!"

OBVESTILA

SINDIKAT SLOVENSKE šole Gorica in starši dijakov nižje srednje šole Ivan Trinko vljudno vabijo vse, ki jim je pri srcu goriška srednja šola, na **sestanku z županom Valentijem**, ki bo v ponedeljek, 8. julija, ob 18.30 v prostorih profesorske zbornice v ulici Cappella.

ČESTITKA

Na Vrhu sv. Mihaela sta praznovala **Renato in Helka** svojo 40. obletnico poroke. Želimo jima, da bi srečno dočakala 50-letnico in še dalje, si ostala še naprej tako zvesta in v ljubezni služila drug drugemu. Vsi Čotovi, Uštili, Gabriella, Sara, Tati, Tjaša in Mihaela, ter Nerina Claudio, Karen in Matjaž.

DAROVE BOMO OBJAVILI PRIHODNJIČ

SOŽALJE

Ob izgubi očeta izreka **ŠZ Olympia** svojemu odborniku **Franku Bagonu** iskreno sožalje.

ŠZ Olympia izraža svojemu odborniku **Marku Brajniku** iskreno sožalje ob izgubi mame Julke.

PD Štandrež izreka globoko sožalje **Marku in Dimetriju Brajniku** ter ostalim sorodnikom ob izgubi drage mame in none Julke.

Člani slov. odseka radijske postaje **Radio glas želim biti** v duhu tesno povezani s sodelavko **Harjet**, ki ji je te dni umrla mama.

SKPD FRANČIŠEK BORGIIJA SEDEJ - ŠTEVERJAN

vabi na

26. FESTIVAL DOMAČE GLASBE ŠTEVERJAN 96

med Borovci

PETEK, 5. JULIJA, ob 20.30 - tekmovalni večer
SOBOTA, 6. JULIJA, ob 20.30 - tekmovalni večer
NEDELJA, 7. JULIJA, ob 17.30 - finale in nagajevanje

NAPOVEDOVALEC Marjan Šneberger

GOST nedeljskega finala:

ansambel **Fantje iz vseh vetrov**

Ob razstavi briških vin bo deloval tudi dobro založen buffet.

GLASBENA MATICA - GORICA

ŠOLSKO LETO 1996/97

POTRJEVANJE VPISOV IN PREDVPISOVANJA

Sporočamo Vam, da je v teku potrjevanje vpisov in predvpisovanje novih gojencev za šolsko leto 1996/97. Vse potrebne informacije o poteku pouka glavnih instrumentov in tečajev dobite na tajništvo šole Glasbene matice v Gorici, ul. della Croce 3, do 19. julija 1996.

Urniki: od pon. do petka od 10. do 12. ure. Tel. 0481-531508.

Sinoda: koledar evharističnega češčenja

Četrtek, 4. julija, SS. Nome di Maria (Koprivno); petek, 5. julija, S. Stefano (Ruda); sobota, 6. julija, sv. Anton (Jamlje); nedelja, 7. julija, svetišče na Barbani; ponedeljek, 8. julija, sv. Elizabeta (Foljan); torek, 9. julija, sv. Just (Podgora); sredo, 10. julija, S. Michele (Chiopris); četrtek, 11. julija, sv. Jurij (Ločnik); petek, 12. julija, sv. Andrej (Pieris).

Zahvala

MIRKO BAGON

Na tihem si odšel, // kot si si sam želel. // Nič več ne bomo čuli: "Oh glej, kdo je prišel!" // S prijatelji smo te peljali // in zemlji domači te dali. // Zahvalo naj prejmejo vsi, // ki s tabo in z nami so b'li, // ki rože in pomoč so dajali // in pesem - molitev podali. // V srcih bo naših ostal // obraz tvoj - spomin svetla!

Žena **Nada** z družino in ostalim sorodstvom

Maša zadušnica bo v soboto, 6. t.m., ob 19. uri v jameljski cerkvi.

Po dolgoletni bolezni je umrla ANICA ŽELEZNIKAR VD. DORNIK

Bog ljubezni naj ji bo velikodušen plačnik za njeno trdo življenje

Hčerki z družinama

SPOMENIK V SPOMIN NA MSGR. VALENTINA BIRTIČA

Postavitev spomenika msgr. Valentinu Birtiču je prvo vidno znamenje hvaležnosti beneških Slovencev svojim Čedermacem.

V Ruoncu nad Nadižo so v nedeljo, 23. junija, odkrili spomenik msgr. Valentinu Birtiču. Kamniti spomenik s spominsko ploščo je prvi tovrstni spomenik, ki so ga v Nadiških dolinah posvetili kakemu duhovniku. Njegov življenjepis nam more osvetliti njegove zasluge, zaradi katerih je bilo nekaterim beneškim ljudem celo rešeno življenje.

Msgr. Valentin-Zdravko Birtič (Birtig) se je rodil leta 1909 v Ruoncu, prav tam, kjer so mu postavili spominsko obeležje. Osnovno šolo je obiskoval najprej v rojstni vasi, nato pa še v Tarčetu, gimnazijo in teologijo pa v Vidmu. V duhovnika je bil posvečen leta 1933, služboval pa je v krajih Osojane v Režiji, v Mersinu pod Matajurjem, kjer je med drugo svetovno vojno rešil vas pred požigom, ker mu je uspelo prepričati nemškega komandanta v Podbonescu, da treh kozakov niso umorili domačini; največ časa pa je msgr. Birtič služboval v Dreki.

Msgr. Valentin Birtič je bil pesnik. Pisal je domoljubne pesmi, ki so jih objavljali v raznih publikacijah v Benečiji. Pisal je tudi za časnike: veliko se je javljal v tedniku Dom, pa tudi v furlanskem tisku.

Duhovnik Birtič je sedaj edini slovenski duhovnik, kateremu je bil v poklon postavljen spomenik v rojstni vasi. Ob tem dejstvu pa gre tudi omeniti - kot zanimivost - drugo dejstvo: da tak "velikan", kakršen je bil Ivan Trinko, po katerem so poimenovane ulice v videmski pokrajini, nima še spomenika v Benečiji, v svoji domačiji.

Za postavitev spominskega obeležja msgr. Birtiču so najbolj zaslužni krajan Ruonca ter Birtičevi svoji in pa seveda župnik Pierino Del Fabbro. Med nedeljsko mašo v čast svetemu Alojziju je govoril v Ruoncu msgr. Marino Qualizza, ki se je spomnil tudi gospoda Birtiča in njegove ljubezni do rodne Benečije, katero je tako lepo opeval v svojih domoljubnih pesmih. Na trgu pred spomenikom je spregovoril podboneški župan Nicola Marseglia, Giorgio Banchig pa je prebral nekaj Birtičevih poezij in tudi izrekel misli

o glavni tematiki Birtičeve poezije. Domači župnik je poudaril predvsem vrednote, za katere se je pokojni msgr. Birtič zavzemal. Monsinor je umrl pred dvema letoma, 1994. Za seboj je pustil praznino, saj je bil njegov ugled med Benečani izredno velik: veljal je za izrednega narodnjaka in Benečana, tenkočutnega človeka, ki je razumel dušo ljudi, ki so z njim delili življenje v ne vedno prijaznih krajih.

V naslovnem članku o spomeniku beneški tednik Dom piše o tem, kako se ljudje v Benečiji premalo zavedajo pomembnosti tega dejanja. Pisec tudi pravilno ugotavlja, da bi si podobne spomenike zaslužili tudi drugi veliki slovenski duhovniki v Benečiji, tisti, ki so skrbeli za slovensko in božjo besedo tudi v času, ko ni bilo nikogar drugega, ki bi skrbel za njiju. Beneški Slovenci naj bi zato v dohodnem času postavili svojim duhovnikom obeležja na vidnih mestih, taka, ki bodo sedanje in prihodnje rodove opominjala, da so v teh krajih živeli slovenski ljudje-duhovniki, ki so za svetle ideale žrtvovali vse svoje življenje in vložili ogromno truda v ohranitev narodne in kulturne identitete ljudi tega ozemlja. Samo upamo lahko, da bo zares tako!

J.P.

LETOŠNJI POLETNI TABORI SZSO

Za letošnje poletne počitnice bo Slovenska zamejska skavtska organizacija priredila več taborov. Tržaški skavti in skavtine imajo v načrtu osem taborov, Goričani pa tri. Res lepo število, kar pomeni, da je SZSO razvejana in zelo živa organizacija. Poglejmo si, kje in kdaj bodo posamezne veje ali čete udeležene vrhunec letošnjega delovanja, v naravi, daleč od "civilizacije", nekajdnevne nepozabne počitnice.

Najmlajši, volčiči in veverice iz Trsta bodo od 1. do 11. avgusta na Koroškem, v Selah pri Borovljah, volčiči in volkuljice z Goriškega pa bodo v koči v kraju Lokavec pri Ajdovščini od 28. julija do 4. avgusta. Vmesna veja, to so izvidniki in vodnice iz Gorice, se bodo zabavali od 15. do 28. julija v Begunjah, njihovi tržaški vrstniki pa bodo na štirih različnih taborih, razdeljeni po četah. Prva bo taborila od 21. do 31. julija v Žirovnici pri Jesečinah, od 18. julija do 1. avgusta bodo izvidniki in vodnice druge čete taborili v Zabičah blizu Ilirske Bistrice; deset dni, od 14. julija dalje, bodo šotori tretje čete na travniku v Žirovnici pri Žireh, četrta in peta četa pa bosta na Koroškem od 21. julija do prihoda volčičev in veveric iz Trsta. Potovalni tabor noviciata bo potekal po Julijskih Alpah od 18. do 27. julija.

Ni še določena pot klana Gengis Klan, ki naj bi bila pozneje, kot ponavadi, od 1. do 7. septembra. Roverji in popotnice iz Gorice morajo še izbrati med dvema možnostima, medtem ko je že vse nared za "potep" popotnic in roverjev klana Razklan po Karavankah; predzadnji dan julija je mišljen kot odhod, po nekajdnevem uživanju hoje se bodo utaborili na Koroškem, kjer bodo podrl šotore 8. avgusta. Vesel in koristen tabor vsem!

- GORAZD BAJC (ŠPORTNI KORMORAN)

PISMO UREDNIŠTVU

ODPRTO PISMO UREDNIŠTVU

KJE SMO BILI, SLOVENC?

Spoštovani!

Dovolite mi, da z odprtim pismom uredništvu seznanim Vas in Vaše bralce o koncertu enega najbolj prestižnih "ambasadorjev" slovenske kulture v svetu - orkestra Slovenske filharmonije - ki je bil v Trstu, v mestnem središču, v italijanskem gledališču Rossetti v soboto, 22. junija. Ansambel, ki šteje v svoji zgodovini dirigente, kakršni so Zubin Metha, Kiril Kondrasin, Lovro von Matačić, Leonard Bernstein, Claudio Abbado, in med solisti velika Arthurja Rubinsteina in Sviatoslava Richterja (torej največja imena svetovne glasbe), je tokrat nastopil pred taktirko madžarskega mojstra Janoša Kovácsa. Dirigent se lahko ponaša z izrednim curriculumom, saj je bil korepetitor v državnem opernem gledališču v Budimpešti, angažiran je bil v okviru znamenitega festivala v Beyreuthu, dirigiral je na glasbenem festivalu v Dresdenu in v državnem opernem gledališču v Berlinu, bil povabljen s svojim državnim

filharmoničnim orkestrom iz Budimpešte na otvoritev nove koncertne hiše v Berlinu, vodil je orkester dunajske Kammeroper ter orkester Suisse Romande ter prejel v letu 1985 Lisztovo nagrado. Program je obsegal tri skladbe, ki jih je orkester magistralno izvedel in dirigent izjemno interpretiral: *Passacaglio* Antona Weberna op. 1, Bartokov *Koncert* iz leta 1948 ter prazgodbo slovenskega skladatelja Iva Petriča z naslovom *Štirje letni časi*.

O tem, upamo si reči, znamenitem koncertu, je obsežno poročal tržaški dnevnik *Il Piccolo*. Pozabil pa je omeniti, da sta koncert poklonila mestu Trst mesto Ljubljana ter Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije.

Pričakovati je bilo, da se bo predvsem slovenska publika z veseljem in ponosom odzvala vabilu prirediteljev - festivala *Trieste Contemporanea*, z grozo in sramoto pa smo morali opaziti, da se na koncert ni odzval skorajda noben Slovenec: niti politik, niti kulturni delavec, niti glasbenik, niti

študent, niti pevec, niti pisatelj, niti intelektualec... skratka nihče.

V dvorani nas je sedelo toliko Slovencev, da nas je bilo mogoče prešteti na prste. Smešno, mar ne? In sram nas je bilo tistih, ki so bili odsotni (to se pravi predvsem tistih, ki bi morali biti prisotni, če ne drugače, zaradi svojih institucionalnih dolžnosti). Ta sram pa je prevečal tudi večji del publike v dvorani, ki ni bila slovensko govoreča. Potem pa se čudimo, da se Trst ne odpira Slovincem. Odpira se, odpira, le da smo Slovenci bolj počasni ali morda celo brezbržni, in smo tudi tokrat izgubili vlak. Poleg tega pa se znamo (ali znajo neupravičeni odsotni, ki smo jih naslednjega dne videli po televiziji) odzvati samo takšnim vabilom, kakršno je bilo slavje ("slovesno in sproščeno", je dejala Ani Pertot v slovenskem televizijskem dnevniku) na tržaški pomorski postaji, kjer so gostje verjetno ob žlahtni kapljici in okusnem prigrizku (tudi tokrat ju je poklonila Republika Slovenija) marsikatero pametno lahko povedali.

Z odličnim spoštovanjem
- DR. TATJANA ROJC

ZAPLET OB PREISKAVI

A. KODELJA

Na avstrijski cesti se je dogodila prometna nesreča, v katero je bil vpleten tudi slovenski državljani, dijak ene od avstrijskih državnih šol. Dogodek ne bi imel posebnega pomena, ko ne bi nekoliko preveč natančen policaj odprl prtljavnika dijakovega avtomobila in v njem odkril pravo skladišče popisanih listov. Bile so pogodbe, računi, terjatve, fakture, dopisi in podobna računovodska navlaka, ki spremlja vsako podjetje. Da pa je bila zanimivost še večja, so bili na listinah zastopani številni jeziki, kot tudi poleg latinice še cirilica.

Preiskovalni sodnik je pač najprej moral ugotoviti, kdo je sploh to in kaj pravzaprav počne. Po daljšem poizvedovanju in posredovanju kriminalistične službe je končno ugotovil, da je oseba zares v Avstriji dijak na eni od avstrijskih državnih šol, v Sloveniji pa je ista oseba podjetnik s svojim podjetjem. To mu tamkajšnja zakonodaja dopušča, saj je polnoleten. V Sloveniji je menda nekaj normalnega, da sinovi in hčere premožnejših državljanov imajo svoje firme, kot se izražajo, čeprav so dijaki ali študentje. Kdor ne pozna slovenske zakonodaje, v kateri je vse polno takšnih in drugačnih lukenj, se bo nad vsem tem čudil. Takšnih primerov pa je v Sloveniji mnogo; pa lahko o poštenosti takšnega početja komentiramo v nedogled. Za preiskovalnega sodnika v pravni državi, kot je Avstrija, je bila to novost, ki jo je z zanimanjem spoznal...

Takšnim poslovnežem, kot je omenjeni primer, pa tudi vsem tistim, ki ne samo z zakonodajo, pač pa tudi drugače podpirajo takšne gospodarske dejavnosti, bi prišla prav tista ugotovitev, ki jo je v uvodniku Primorskega zapisal B. Brezigar ob podpisu Slovenije pri združenem članstvu EU. Tako piše: "Zato je bilo približevanje Evropi pri Sloveniji edina rešitev in bo državo lahko dvignila na raven najbolj razvitih članic EU, seveda s trdim delom in ne samo z načelnimi stališči. Ta del usode slovenske države je namreč še vedno v rokah državljanov." Popolnoma pravilno! V rokah delavskih in poštenih Slovencev je usoda Slovenije tudi po podpisu pri združenega članstva v EU. Samo: "Koliko je tistih delovnih in poštenih državljanov ali državljanov, ki se tega zavedajo?" Od tu dalje se pa lahko že piše precej drugačna zgodovina, kot si jo marsikdo predstavlja ali želi!

PRIPRAVE NA VOLITVE

ZAČETEK PRIMERJAV IN SODELOVANJA Z EVROPSKO ZVEZO

MARJAN DROBEŽ

Mnenja o vključevanju Slovenije v Evropsko zvezo so med političnimi strankami in v javnosti še zmeraj deljena.

Obravnavana vprašanja pa sestavljajo le politična in načelna izhodišča glede vključevanja Slovenije v Evropsko zvezo, dejansko pa se je začelo obdobje primerjav in tudi sodelovanja med našo državo in omenjeno integracijo, ki jo zdaj sestavlja 15 evropskih dežel.

PRIMERJAVE

Primerov je več in jih je mogoče razvrstiti med bolj ali manj pomembne. Slovenija je npr. uvedla vizume za državljane Bosne in Hercegovine, ki bi radi prihajali k nam, kar je hitro poslabšalo odnose med državama. Iz Bosne in Hercegovine, ki je tudi sama uvedla vizume za potovanja naših državljanov, prihajajo opozorila, da v novih razmerah Slovenija najbrž ne bo mogla izdatneje sodelovati pri obnovi tamkajšnjega gospodarstva, t.j. pri uporabi velikih finančnih sredstev, ki jih bodo zahodne države domnevno namenile za obnovo in razvoj BiH.

Slovenija je z uvedbo vizumov pričela izvajati politično doktrino in usmeritev Evropske zveze, po kateri je naša država nekakšno sanitarno območje med Balkanom, kjer še tlijo politične in nacionalne napetosti, ter t.i. oazo miru in demokra-

cije, v kateri je tudi Slovenija. Smo pač del novega strateškega zanimanja ZDA in organizacije NATO. Naša država mora z uvajanjem vizumov in na druge načine preprečevati prihajanje beguncev in tudi t.i. navadnih ljudi iz balkanskih in vzhodnih držav, med katerimi sta tudi Rusija in Ukrajina. V zameno za takšno vlogo pa bi bila Slovenija deležna olajšav pri izvajanju znane schengenskega sporazuma, ki določa stroge pogoje za prihode oz. potovanja državljanov iz držav nečlanice Evropske zveze na območja te politične in gospodarske skupnosti. Avstrija je že povečala nadzorstvo na svojih mejah, ki so tudi meje Evropske zveze, vendar naj bi potnikom iz Slovenije priznali ugodnosti pri potovanjih s tem, da bi zanje na mejnih prehodih uvedli poseben cestni pas, in sicer pri prihodu in izstopu iz Avstrije. Zelo stvarna se zdi tudi možnost, da bo strožji režim pri prehajanju meje uvedla tudi Italija, pač v skladu s schengenskim sporazumom, o čemer bi zagotovo kazalo bolj razmišljati tudi v Sloveniji.

Kaže, da se je v skladu z duhom in vsebino pridružitvene strategije Evropske zveze v Sloveniji pričela preobrazba javne uprave (zlasti ministrstev) in gospodarstva, pri čemer naj bi bilo domnevno kmetijstvo najbolj pripravljeno na spremembe,

ki jih bo zahtevala omenjena evropska integracija.

TUDI NOVI DAVKI PO EVROPSKEM MODELU

V Sloveniji je 1. julija začel veljati novi zakon o davčni službi, ki bo imela okoli 2.200 uslužbencev. Slednja bo svoje delovne enote imela tudi v večjih občinah. Davčna služba je prevzela pomemben del nalog, ki jih je doslej izvajala Agencija Republike Slovenije za plačilni promet, nadziranje in informiranje. Vendar gre pri tem le za spremembo oblike neke organizacije javne službe, ker je cilj preobrazb uvedba novih davkov in povečanje nadzorstva nad davčnimi zavezanci. V Sloveniji bodo po modelu iz držav EZ uvedli t.i. davek na dodano vrednost (z njim bodo nadomestili sedanji prometni davek), posebno trošarino za tobak in tobake izdelke, pa alkoholne pijače in naftne derivate ter tudi davka na nepremičnine in večje avtomobile.

Posebne pomena za gospodarstvo in državo bo nov zakon o bančništvu, ki bo prilagojen standardom in merilom Evropske unije. Z njim bodo znižali število bank, ker jih je sedanjih 31 preveč za našo državo in so njihovi stroški preveliki. Nov zakon o bančništvu bo dovoljeval tudi ustanavljanje podružnic tujih bank v Sloveniji, kar naj bi omogočilo konkurenco v celotnem bančnem sistemu, kakršna je že zagotovljena v državah članicah Evropske zveze.

IZŠEL JE ZBORNİK O PODNANOSU

Pokrajinski arhiv v Novi Gorici, ki se ukvarja tudi s publicistično dejavnostjo, je izdal zbornik o naselju Podnanos v Zgornji Vipavski dolini, ki je iz preteklosti znano tudi z imenom Št. Vid oz. Šembid v ljudskem govoru. Zaradi tega sta v naslovu publikacije označeni obe imeni. To je prvi zbornik te vrste v izdaji novogoriške arhivske ustanove, ki na 228 straneh predstavlja 17 prispevkov o omenjenem kraju na Vipavskem.

Večino prispevkov so napisali arhivisti Pokrajinskega arhiva, iz njihovih vrst pa je tudi urednik zbornika doma iz Podnanosa. V zbornik je uvrščenih tudi nekaj prispevkov, ki so jih napisali nekateri domačini in posamezniki iz nekaterih strokovnih organizacij. Izdajatelj poudarja, da zbornik ni monografija kraja, ki bi zajela njegovo popolno podobo, temveč poskuša z izbranimi temami prispevati k širjenju znanja o kraju in bogatitvi domoznanske literature, s katero je mogoče utrjevati zavest, da sta narodna zgodovina in podoba neke dežele sestavljeni iz zgodovin in podob njenih manjših delov.

Svoje prispevke je napisalo 13 avtorjev. Dr. Branko Marušič je prispeval komentirano bibliografijo dosedanjih objav o Podnanosu; Inga Miklavčič-Brezigar z očmi etnologinje odkriva identifikacijske elemente naselja; Nada Osmuk je prispevala zapis o arheološki podobi kraja in okolice; Aleksandra Pavšič-Milost je pregledno opisala zgodovino mlekarne, ki je bila v preteklosti pomemben gospodarski dejavnik v Podnanosu; Petra Kodre je rešila pred pozabo nekaj nepogrešljivo gospodarsko sožitje kranjancov z goro Nanos; Vlasta

Tul je v obsežni razpravi izčrpno predstavila preteklost šolstva; Suzana Bratož je prispevala pregled starejših kulturno-prosvetne dejavnosti; urednik zbornika zgodovinar Jurij Rosa je napisal prispevke, katerih vsebina pripoveduje o povezavi Podnanosa s slovensko državno himno, izvoru, najstarejših omembah, poimenovanjih, starejši zgodovini krajevne cerkvene uprave, zgodovini upravno-teritorialne ureditve šembijske občine, o značilnostih naselja in njegovih prebivalcev v daljni in bližnji preteklosti s pomočjo izbranih odlomkov iz arhivskih dokumentov in tiskanih objav, pa prispevek o pomembnejših umetnostnih spomenikih.

Zagotovo je zanimiv in v marsičem še zmeraj aktualen sestavek o znanih Šembidcih, ki ga je napisala Ivanka Uršič, prof. zgodovine in geografije. Med omenjenimi osebnostmi so zlasti Matija Vertovec, šentviški "fajmošter", vinorejec, kemik in zgodovinar; glasbenik Mihael Komel; kmetijski strokovnjak, pisatelj in šolnik Rihard Dolenc; pesnik in duhovnik Viktor Kopatin; Stanko Premrl, glasbenik, skladatelj in orgelski virtuoz; pomembno mesto zavzema tudi narodni junak Janko Premrl-Vojko, o katerem je bilo v Sloveniji sicer veliko napisanega. Njegova sestra Radoslava je o Vojku napisala knjigo z naslovom *Moj brat Janko-Vojko*. Meni, "da ima vsak o Janku oziroma Vojku neko svojo resnico." V zborniku o Podnanosu je tudi zapisano, "da je bila Vojkova družina izredno zavedna ter je že pred drugo svetovno vojno - predvsem pa med njo - veliko pretrpela, kljub temu pa po vojni pri oblasteh ni bila prav dobro zapisana." M.

V ANHOVEM NOVI PRIMERI AZBESTOZE

V industriji cementa in azbestocementnih izdelkov Saloni v Anhovem se nadaljuje epidemija azbestoze, ki jo povzroča azbest, zdravju zelo nevarna snov. V tovarni, ki zaposluje okoli 1.200 delavcev in uslužbencev in sodi med največje organizacije industrije gradbenega materiala v Sloveniji, so od leta 1947 pa do sedaj porabili nad 580 tisoč ton azbesta. V obdobju od leta 1981 pa so odkrili 264 primerov azbestoze, 28 primerov malignih obolenj pljučne mrene in 32 primerov pljučnega raka. Samo letos je bilo odkritih 30 novih primerov azbestoze, zagotovo pa bodo sledila nadaljnja obolenja.

Državni zbor Slovenije bo nemara v nekaj naslednjih letih prispeval okoli 3 milijarde tolarjev za preusmeritev proizvodnje v Anhovem. Do konca letošnjega leta bodo prenehali z uporabo azbesta kot surovine, na-

mesto le-tega pa bodo uporabljali druge surovine, ki naj bi bile za zdravje manj škodljive. Zdravnica v anhovski ambulanti dr. Nevenka Mlinar pa ob tem opozarja, da so pri izdelovanju vodovodnih cevi pričeli uporabljati t.i. *stiren*, ki je tudi zdravju nevarna oziroma rakotvorna surovina, vendar proti tej možnosti nove epidemije v Salonitu niso sprejeli nobenih ukrepov.

Azbestoza v Industriji Saloni v Anhovem je povzročila številne odmeve v slovenski javnosti. Zaradi tega je 16 poslancev v parlamentu predlagalo sprejem posebnega zakona o državnih pomočih za preusmeritev proizvodnje v Salonitu. O azbestozi v Anhovem so poročali tudi na nedavnem posvetovanju v Ljubljani o poklicnih boleznih v Sloveniji. Rečeno je bilo, da je država vedela za azbestozo, toda ni proti njej nastopila. "Poklicnih bolezni, tam kjer nočejo,

da so, ni, sicer si državni sovražnik," je na posvetovanju poudaril dr. Samo Modic, zdaj že upokojeni zdravnik za zaščito pri delu. Eden izmed udeležencev posvetovanja je povedal, "da je na Danskem dovolj, da zdravnik reče, to je azbestoza, pa delavec že dobi odškodnino". Najbolj pesimistična napoved s posveta se glasi: "Ko bodo tudi pri nas vsi predpisi o poklicnih boleznih sprejeti in se bodo izvajali, bo praktično vsa Slovenija postala Anhovo." M.

Vir podatkov: Slovensko Ministrstvo za zdravstvo

OBOLELOST ZARADI AZBESTA MED LETOMA 1981 IN 1995

1981	2	1989	35
1982	2	1990	15
1983	4	1991	18
1984	5	1992	10
1985	24	1993	5
1986	15	1994	23
1987	12	1995	86
1988	7	skupaj	263

Tudi v Ljubljani proti avtomobilom brez katalizatorja

Dokazano je, da so prav vsi avtomobili, zlasti pa tisti brez katalizatorja, med največjimi onesnaževalci ozračja in okolja. To so v letošnjih vročih dneh občutili povsod v Sloveniji, posebej pa so bili prizadeti Ljubljančani. Spričo takega stanja so ljubljanskemu županu dr. Dimitriju Ruplu ljudje začeli pošiljati opozorila in zahteve, da bi mestna oblast ukrenila proti izpušnim plinom iz avtomobilov. V mestu naj bi prepovedali vožnjo z avtomobili brez katalizatorja. Pobudniki tega ukrepa v Ljubljani opozarjajo, naj bi se župan zgledoval po drugih mestih v Evropi - med njimi je tudi Trst - v katera so krajevne oblasti prepovedale vstop avtomobilom brez katalizatorja.

POČASTITEV MISIJONARJA ERNESTA SAKSIDE IZ DORNBERKA

Mestni svet občine Nova Gorica je prejšnji teden sprejel sklep, da se duhovniku in misijonarju Ernestu Saksidi iz Dornberka podeli častno občinstvo te občine. Gre za priznanje in počastitev njegovega dela, ki je bilo in je še zmeraj zelo uspešno. Ernest Saksida že 60 let opravlja misijonsko poslanstvo. Velika dela je opravil v mestu Corumbá na skrajnem zahodu Brazilije, kjer še zmeraj živi. Njegova skrb je pomagati revnim prebivalcem, ki trpijo lakoto in živijo v slabih življenjskih razmerah. Po svetu je zbiral finančna sredstva, ki jih je namenjal za izboljšanje življe-

nja revnega prebivalstva. Organiziral je šolanje otrok in ustanovil več društev v Corumbi, ki mu pomagajo pri odpravljanju revščine.

Za svoje delo je v Braziliji prejel okrog 20 državnih odlikovanj. Ernest Saksida je skoraj vse svoje življenje posvetil predvsem skrbi za revne otroke. Med priznanji njegove domovine bo tudi to, da bo postal častni občan Nove Gorice. Komisija za nagrade, priznanja in odlikovanja novogoriškega Mestnega sveta pa je mnenja, da bi moral Ernest Saksida za opravljanje 60-letnega redovnega in misijonskega dela in ob 50-letnici mašništva prejeti tudi državno odlikovanje. Gre poudariti naj, da je naš jubilar kljub dolgoletni odsotnosti iz domovine ohranil slovensko državljanstvo in ima slovenski potni list.

M.

NOV ZAKONSKI ODLOK O GRADBENIŠTVU

DAMJAN HLEDE

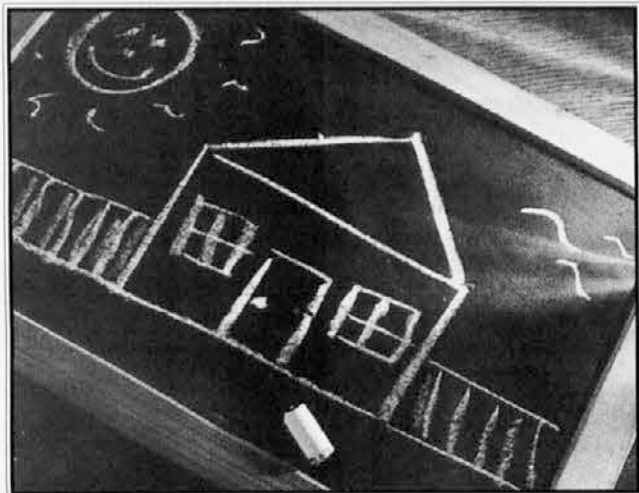
Novi zakonski odlok (št. 285 iz dne 25. maja 1996), ki ureja upravni postopek za gradbeno dovoljenja in za sanacijo del, ki so bila v preteklosti izvršena neskladno z dovoljenji ali pa celo brez njih, potrjuje politično linijo prejšnjega odloka (št. 154/96), ki je predvideval razširitev možnosti uporabe splošnega postopka (izjava o začetku gradbenih del, ki jo je treba izročiti na občino 20 dni pred dejanskim začetkom del skupaj s tehničnim poročilom o načrtovanih delih, ki ga mora izdelati in

podpisati usposobljeni projektant) za manjša gradbena dela (npr. posegi, ki spadajo v izredno vzdrževanje, notranja dela itd.) in za obvalne obnove, tudi na posege v zgodovinskih urbanih središčih, kar je na primer zakonski odlok št. 30 z dne 24. januarja 1996 predpovedoval.

Možnost uporabe splošnega postopka je zelo ugodna, saj odrešuje ljudi od nepotrebnih zavračanj, do katerih ponavadi pride pri navadnem postopku za gradbeno dovoljenje, pri katerih mora prošnja iti skozi tehnično oceno občinskih gradbenih komisij. Upati je

torej, da bo omenjeni zakonski odlok v roku 60 dni potrjen v zakon ali pa da bi vsaj bil osnova za čimprej globalno zakonsko ureditev vsega, kar je v zvezi z gradbeništvom, saj sta na tem področju zakonska zmeda in nejasnost še zelo veliki. K tej zmedbi je odločilno prispevala tudi vrsta enajstih zakonskih odlokov, ki so bili objavljeni pred zadnjim, o katerem teče tu beseda, in so si redno sledili vsaka dva meseca ter vnašali popravke na popravke.

Ker pa je zakonski odlok izredni vladni ukrep, ki je v veljavi šestdeset dni, nakar zapade *ex tunc* (torej od začetka, s posledico, da je treba potem pravno ravnati tako, kot da bi tega odloka nikdar ne bilo), če ga v tem času parlament ne potrdi, se je dogajalo, da mnoga dela, ki so se začela v skladu z enim odlokom, so se končala v času veljave drugega, s katerim niso bila več v skladu. Zato je tudi nujno potrebno, da bo zakon, ki ga pričakujemo, v skladu s členom 77 ital. Ustave dokončno uredil tudi pravna razmerja, ki so nastala na osnovi nepotrjenih zakonskih odlokov.

KAPUSNICE V NAŠIH KRAJIH

V naših krajih gojimo kapusnice predvsem v hladnejših mesecih. Gre za zelje, brstični ohrovt, cvetačo, brokole, navadni ohrovt in tudi za manj razširjene vrste, kot je na primer kitajski kapus. Za vse kapusnice so primerna rodovitna tla, paziti pa moramo, da jih na isto mesto ponovno sadimo šele po treh letih. Priporočajo, da bi jih sadili na površini, kjer smo prejšnje leto gojili grah ali fižol, ker za tema dvema stročnicama ostane v zemlji precej dušika, ki ga kapusnice zelo koristno uporabljajo. Kolo-barjenje je potrebno, ker se drugače vse kapusnice okužijo s tako imenovano golšavostjo. Na površino, na kateri smo opazili to bolezen, ne bi smeli saditi zelja in drugih kapusnic vsaj sedem let. Sadike lahko vzgojimo sami na zavetnem prostoru, ki je bil dobro pognojen z zrelim hlevskim gnojem. Navadno sejemo kar preprosto, četudi bomo bolj krepke rastline vzgojili, če se odločimo, da sejemo v vrstah od 10 do 15 centimetrov narazen. Seme kali po približno enem tednu do 12 dneh, rastline primerno redčimo, da se sadike lepo razvijejo. Tudi površina, na

katero bomo posadili sadike, mora biti primerno pripravljena in založena z zrelim hlevskim gnojem ali kompostom. Kapusnice na splošno ljubijo globoko obdelavo tal in tudi veliko vo-

de, v ugodnih pogojih se korenine zelo razširijo in poglabijo, tako da lahko črpajo iz zemlje kar precej vode, posebno iz globine. Vse vrste te zelenjave presajamo kakih 5 do 7 tednov po setvi, ko imajo tri ali štiri liste in so visoke od 10 do 15 centimetrov. Dan pred presajanjem jih dobro zalijemo, da jih bomo lažje pulili in da bomo čim manj poškodovali korenine. Ko jih posadimo, moramo sadike tudi zaliti, da se dobro usedejo in čimprej začnejo rasti. Dokler se sadike ne začnejo razvijati, jih moramo vsak dan zalivati. Če je vreme posebno vro-

če in suho, lahko tudi vsako sadike pokrijemo s časopisnim papirjem ali žakljevino, da tako zmanjšamo izhlapevanje. Na Primorskem sejemo tudi zgodnje sorte zelja za prezimljenje. Sadike bomo presajali nekako konec avgusta ali septembra in jih posadimo na razdaljo 30 centimetrov v vrsti, medvrstna razdalja pa naj bo okrog 40 centimetrov. Zelo pomembno je, da rastline nekaj tednov po posaditvi oplejemo in osujemo. Razdalja med sadikami oziroma vrstami je odvisna tudi od sorte, ki jo mislimo sejati oz. gojiti.

Zdaj na primer zorijo zgodnje sorte, ki smo jih na stalno mesto presadili v aprilu ali na začetku maja, zeljate glave pa bomo lahko pobirali že konec junija ali v prvih tednih julija. Med zanimivimi sortami zelja velja omeniti holandsko rdečo zelje, ki ga presajamo enkrat junija, dozori pa oktobra in novembra. Rdeče zelje lahko hranimo tudi zelo dolgo na hladnem mestu, kjer pa ne zmrzuje in bomo tako imeli pozimi zelo dragocen vir vitaminov.

M.T.

NARAVNO ZDRAVLJENJE S HOMEOPATIJO

JELENA STEFANČIČ

Kritiki homeopatije trdijo, da je treba ozdravljenju s homeopatskimi zdravili pripisati učinku placeba ali sugestije. Pri psihično labilnih ljudeh se da resnično veliko doseči že samo s prepričevanjem. Nasploh pa je vsak človek v nekaterih stanjih bolj ali manj sugestivni. Sugestija pa je pravzaprav del terapije. Pri avtogenem treningu sami sebi sugeriramo, da je vse v redu in da se prijetno počutimo. Pri homeopatskem postopku terapevt v glavnem molči in posluša; kadar pacient umolkne ali konča pripoved, mu terapevt zastavi nekaj usmerjenih vprašanj, vendar ne sugestivnih vprašanj (gre za temeljno pravilo tako medicinske kakor homeopatske anamne-

ze). Na koncu mu brez dosti govorenja predpiše zdravilo in mu nemara še reče, da mu bo zdravilo pomagalo, toda le kateri zdravnik ne reče tega, ko bolniku predpiše zdravilo?

Homeopatija ne more biti sugestivna metoda, ker sicer ne bi mogla delovati pri dojenčkih; psihoterapija dojenčkov namreč ne obstaja.

Homeopatija je metoda zdravljenja, ki je preveč preprosta, da bi bila zanimiva za množico ljudi, ki iščejo senzacionalizem. Preveč cenena, da bi se z njo zavzele tovarne zdravil. Povrh vsebuje, čeprav ne spada k nobeni religiji, nekaj religioznega, svetega. Zavzema se za duševni mir ter duhovno in intelektualno rast. Zahteva odre-

kanje sebičnosti in omejuje naš občutek, da smo vse-mogočni in absolutni gospodarji nad živim in neživim svetom, in nas uči, da smo samo kamenček v mogočni naravi in čisto nič drugega. Človek trpi in bo še bolj trpel, dokler ne bo sprevidel, da je vzrok njegovega trpljenja v njem samem. Mogoče bo nekega dne trpljenje le postalo tako hudo, da bo človek sklenil se spremeniti.

Homeopatija ni edina pot do zdravja; je samo ena od mnogih poti. Stopimo njo in ne bo nam žal. Prvi koraki bodo težki in čeprav bo pred nami še dolg boj, moramo vztrajati z upanjem, da bo naš trud obrodil sadove.

KONEC

ŠČEP LJUBEZNI TUDI V LONEC

JELENA STEFANČIČ

PECIVO

Čeprav je moka poglavitna sestavina kruha in peciva, je med obema vrstama izdelka velika razlika. Medtem ko je treba testo za kruh gnesti toliko časa, da se razvije dovolj lepka in testo postane prožno, se mora pri pripravi peciva proces odviti v ravno obratni smeri. Pri tem posvečamo veliko skrb mešanju sestavin in pravilnemu ravnanju s testom pred in med peko, da postane pecivo hkrati bogato in rahlo ter krhko ali listnato. Moka mora biti suha in presejana tik pred rabo, da je rahlejša, ker je v njej več zraka.

Sneg, ki ga stepamo v aluminijasti posodi, rad posivi, enako smetana. Primer-

na posoda je porcelanska. Sneg hitreje stepemo, če beljake malo solimo, mu dodamo nekaj kapljic vode ali limoninega soka. Snega ne smemo ponovno stepati v isti posodi, če je prej ne pomijemo; to velja tudi za metlico. Sneg uporabimo takoj, ko je narejen, ker je najbolj učinkovit.

Zelo pomembna za dober potek peke je ustrezna temperatura pečice. V receptih so pogosto temperature izražene z oznakami: nizka ali mlačna, srednja, visoka in najvišja ali najmočnejša. Za nizko temperaturo odpremo pečico električnega štedilnika na 100-125 °C. Pri tej temperaturi pečemo maso iz stepenih beljakov, osušimo piškote in podobno.

Pri srednji temperaturi, ki se giblje od 140-180 °C, pečemo biskvite, vmešano testo; vse v modlih.

Visoka temperatura od 200-220 °C je ustrezna za peko kvašenega, maslenega testa.

Pekače moramo za vse vrste testa, ki vsebujejo malo ali nič maščobe, dobro namazati in po vrhu poprašiti z moko, finimi drobtinami ali zmletimi orehi. Olje je za pekače manj primerno.

Visoke sladice naj po peki ostanejo nekaj minut v pekaču ali modlu, da odstopijo od sten posode in se lepše zvrnejo.

DALJE

LJUBLJANA - TURISTIČNI VODNIK

Sredi letošnjega leta je Mladinska knjiga v Ljubljani izdala praktično publikacijo z naslovom *Ljubljana - turistični vodnik* (32 strani). Osrednjo besedilo sta napisala dr. Anton Gosar in dr. Matjaž Jeršič, priredbo besedila za Vodnik pa je napisal urednik Marjan Krušič. Publikacija je izšla v štirih jezikih - poleg slovenskega še v angleškem, italijanskem in nemškem jeziku, kar je zelo koristno za številne tuje turiste, ki obiskujejo Ljubljano in Sloveni-

jo. V njej bomo na hiter in enostaven način spoznali najosnovnejše značilnosti mesta Ljubljane, ki je od 26. junija 1991 prestolnica slovenske republike in leži na stičišču alpskega sveta in dinarskega gorskega sistema. Ljubljana ima 267.008 prebivalcev in leži na nadmorski višini 298 m. Njeno kotlino obkrožajo alpska in kraška pogorja, mestno območje pa venec sredogorskih vrhov in slemen.

Avtorja sta v Vodniku priobčila osnovne informacije o Ljubljani: preteklost mesta, najpomembnejše zgradbe, izkopanine, institucije in najpomembnejše ulice. Vse to je lepo ilustirano z barv-

nimi fotografijami in načrtom mestnega jedra.

Za tujce je na zanimiv način prikazan prvi sprehod po Ljubljani kakor tudi številni sprehodi, ki jih lahko začnemo na Kongresnem trgu, v parku Zvezda itd. V zgoščenih oblikah je podana zgodovina srednjeveške Ljubljane, številnih trgov in gradov. V zaključnem delu Vodnika so zajete pomembnejše telefonske številke, naslovi nekaterih muzejev in galerij, prazniki v Sloveniji ter oddaljenost od glavnih mednarodnih mejnih prehodov kakor tudi cestne razdalje med Ljubljano in večjimi kraji.

G.D.

NEMCI Z ZVIJAČO DO NASLOVA

ERIK DOLHAR

London - Zaključilo se je evropsko nogometno prvenstvo. V velikem finalu je Nemčija po podaljškem premagala Češko republiko z 2-1 in tako tretjič osvojila kontinentalni naslov (*na sliki nemški kapetan Jürgen Klinsmann s pokalom*). Ko bi na tovrstnih prvenstvih podelili tudi nagrado publike za simpatijo in skromnost, bi si jo nedvomno prislužili Čehi, ki so dosegli veliko več, kot so si na začetku pričakovali. Nemci so se jih pred finalom verjetno bali predvsem po krasnih predstavah, ki so nam jih Ugrini fantje nudili v končnici, in so se pred finalom poslužili "dovoljne zvižga". Selektor Berti Vogts se je namreč znašel z mnogimi poškodovanimi ali izključenimi igralci, tako da je mednarodno zvezo zaprosil, ali bi lahko poklical iz Nemčije še kakega igralca. To je nato tudi storil. Ko so časnikarji vprašali trenerja Čehov, ali se bo tudi sam poslužil te možnosti, je skromni Ugrin odgovoril, da ima na razpolago že dovolj dobrih igralcev... Finala pa je nazadnje zadočila neizbrisani italijanski oz. furlanski pečat: tekmo je vodila italijanska sodniška

trojica, ki je bila zaradi odločitev domala katastrofalna. Glavni sodnik Pairetto je namreč najprej dosodil enajstmetrovko Čehom, čeprav se je prekršek nad izrednim napadalcem in morda najlepšim presenečenjem tega prvenstva, Poborskim, začel izven kazenskega prostora. Po izenačujočem zadetku napadaleca Udineseja Oliverja Bierhoffa (*na sliki, spodaj*) so bili na vrsti podaljški, v katerih smo končno doživeli "golden goal", t.j. zadetek, po katerem se tekma zaključuje s podelitvijo zmage ekipi, ki je prva zadala gol. A kaj, ko tudi ta zadetek, ki ga je spet dal napadalec furlanskega prvoličja, ni bil veljaven! Stranski sodnik je namreč že dvignil zastavico, da bi Pairetto pokazal, da je napadalec Nemčije Kunc v nedovoljenem položaju ("off-side"), glavni sodnik pa se na to ni zmenil in tako podelil zmago Nemcem.

Za konec naj še povemo, da se to evropsko prvenstvo res ni odlikovalo po lepi igri, tako da se nam skoraj toži po osemdesetih letih, ko so bile na mednarodni sceni izredno kvalitetne reprezentance. Popolna zmeda vlada ob stalnem spreminjanju pravil igre, kar se posebno pozna pri sodnikih, ki so izredno negotovi v svojih odločitvah in večkrat odločilno oškodujejo eno ekipo ali privilegirajo drugo. Vsekakor smo veseli, da smo videli nekaj nedvomnih mladih talentov (Poborski in ostali Čehi, Jordi Crujeff in drugi Holanci, Anglež McManaman, Portugalec itd.), o katerih bomo verjetno še veliko dobrega slišali v prihodnjih letih.

HITRA HOJA

RUZZIER SVETOVNI PRVAK!

Brugge - Izreden uspeh Lonjerca Fabia Ruzziera (*na sliki*), ki je v nedeljo, na svetovnem prvenstvu veteranov v Belgiji v hudi konkurenci prepričljivo osvojil naslov svetovnega prvaka v hitri hoji na 30 kilometrov. S časom 26' 40" je Ruzzier postavil tudi nov rekord prvenstva. Konkurenca je bila zelo številna in kakovostna, saj je nastopilo 240 atletov iz 42 držav, med katerimi številni bivši olimpijci. Italija je osvojila prvo mesto na ekipni lestvici, predvsem po Ruzzierjevi zaslugi. Fabio Ruzzier je bil zelo dobro pripravljen in je dokazal, da lani ni slučajno postal evropski prvak. Ugodne so bile tudi klimatske razmere, saj je bilo mrzlo, deževno in vetrovno: pač takšne razmere, kakršne ima slovenski tekmovalci med treningi na kraški planoti.

SLOVENSKA MANJŠINA V GORICI ZELO AKTIVNA NA ŠPORTNEM PODROČJU

Krog intervjujev po končani sezoni nadaljujemo s predsednikom goriškega Športnega združenja Olympia Simonom Komjancem.

Športna sezona 95/96 je končana. Kako ste z njo zadovoljni?

Naši fantje in dekleta so tekmovalja končali že pred enim mesecem. Pri Olympii smo lahko zadovoljni, čeprav sem mnenja, da bi z več pozornosti dosegli kaj več.

Če začnemo pri fantih v C-2 ligi (na sliki spodaj): so tudi po Tvojem mnenju razočarali?

V začetku sezone sem bil prepričan, da se bodo uvrstili še višje na lestvici. Potencial igralcev je bil pomolj ocenjen tak, da bi lahko tudi napredovali. Toda nekaj poškodb v januarju in nekaj izgubljenih tekem je privedlo do tega, da je prava motivacija propadla in je ekipa do konca prvenstva igrala bolj povprečno in manj prepričljivo kot v začetku. Ne vemo, kaj nas čaka v prihodnji sezoni. Veliko je tudi odvisno od razmerja sodelovanja, ki obstaja med nami, Sočo in Valom. Igralci bi morali ostati vsi, mogoče pa bo le prišlo do kake manjše spremembe.

Dekleta (na sliki zgoraj) pa so bila spet izredna...

V C-2 ligi so bile novice in so na koncu dosegle 3. mesto, kar je odličen uspeh. Proti prvi in drugouvrščeni ekipi so izgubile po petih setih igre in tako dokazale, da je njihova uvrstitev zelo lep rezultat. Tudi z njimi smo imeli smolo, ker je bila najboljša igralka odsotna skoraj en mesec zaradi bolezni. Prepričan sem, da bomo s to ekipo imeli gotovo še zadoščenje, če bodo dekleta ostala skupaj.

Kako pa je šlo v ostalih ligah?

Fantje, ki nastopajo v 1. diviziji, so tudi dobro sklenili prvenstvo. Če upoštevamo, da so morali trenirati

v zelo slabih razmerah in so bili prepuščeni sami sebi, so kljub temu odigrali nekaj precej dobrih tekem. V bodoče bomo morali nekaj spremeniti in dati možnost, da bodo v tem prvenstvu nastopili predvsem mladi igralci, ki si bodo nabrali izkušnjo in znanje za nastop v prvi ekipi. Zavedati se moramo, da so stroški tudi za tako pokrajinsko prvenstvo zelo visoki, še posebno zato, ker mora ekipa trenirati v drugi telovadnici, ker je naša popolnoma zasedena.

Kaj pa mladinci?

Pri mladinskih prvenstvih, tako pri fantih kot pri deklicah, ni bilo večjih vidnih rezultatov. Pri fantih zato, ker vse tri ekipe sodelujejo z ostalimi društvi in boljši atletski pristopijo k Valu. Deklicam pa smo po mojem mnenju posvetili premalo pozornosti, ker so sposobne in bi dosegle v drugačnih razmerah nedvomno veliko več.

Bi se želel komu zabavati?

Rad bi se zahvalil vsem, ki so pomagali, da smo letošnje prvenstvo speljali do konca, predvsem našim finančnim podpornikom, brez katerih bi bilo naše delo zelo omejeno. Ti so: SSO, Trgovina K2 Šport, Adria Avto, Koroprint, Jestvine Pintar in Goriška hranilnica. Upam, da nam bodo tudi v bodoče pomagali in s tem omogočili, da se bo več kot sto fantov in deklet zbiral v naši telovadnici, nastopalo po vsej deželi in upam, da se

ROLKANJE

Bogatec najboljši, Mladina 2. v Italiji

Geier - Na prvi preizkušnji svetovnega pokala v Nemčiji je as kriške Mladine David Bogatec osvojil zlato v štafeti naraščajnikov skupno s Tridentincem Sighelom in Venetom Buziolom. David je štartal prvi in zabeležil najboljši čas tekmovalca. V tekmovalcu posameznikov na 16 km je zopet zabeleži in si "prirolkal" srebro. V nedeljo bo nastopil še na evropskem prvenstvu.

Pinerolo - Kriška Mladina je osvojila tudi dva državna naslova na italijanskem prvenstvu. Ciciban Lorenzo Schirra je osvojil naslov, Guido Masiero pa je bil najboljši v kategoriji master 1. Najbolj razveseljuje pa je dejstvo, da so Križani osvojili drugo mesto na društveni lestvici, tudi po zaslugi ostalih tekmovalcev (cicibani: 2. Alexander Tretjak; cicibanke: 2. Mateja Paulina; mladinci: 8. Aljoša Paulina; člani: 13. Erik Tence).

NAGRAJEVANJE ZSSDI

Najboljši letošnji goriški športniki

Konec minulega tedna je goriški pokrajinski odbor ZSSDI v Kulturnem domu podelil priznanja goriškim športnikom, ki so v minuli sezoni dosegli nadpovprečno dobre rezultate. Priznanja so prejeli: odbojkarška ekipa mladink OK Vala za osvojitve pokrajinskega naslova; članska ženska ekipa OK Vala za napredovanje v C2 odbojkarško ligo; odbojkarška ekipa dekčkov U14 SZ Olympia za osvojitve pokrajinskega naslova; naraščajniki OK Vala so prav tako postali pokrajinski odbojkarški prvaki; mladinci OK Vala pa so pokrajinskemu naslovu dodali še deželne; članska enajsterica štandreske Juventine za prestop v Elitno nogometno ligo; kotalkarji Vipave za osvojitve številnih pokrajinskih, deželnih in državnih naslovov. Kot posameznik je posebno spominsko plaketo prejel odbojkar OK Vala Matej Černic, ki je bil izbran v ožji izbor mladinske državne reprezentance. -V. PRINČIČ

MINIBASKET

Rožnata bodočnost

Po spodnji sliki sodeč, se zamejski košarki ni treba bati, da bi ji v prihodnje zmanjkalo svežih, novih in mladih sil. Posnetek se nanaša na Košarkarski kamp, ki sta ga organizirali SZ Jadran in ŠD Polet. Kamp je potekal na odprtem igrišču Prosvetnega doma na Opčinah, udeležilo pa se ga je skoraj sto otrok različnih starosti (letniki 82" in mlajši), ki so se učili košarkarskih veščin pod skrbno taktirko mladih trenerjev.

FOTO: KROMA

M. ČERNIC NA PRIPRAVAH REPREZENTANCE

17-letni odbojkar štandreskega Vala Matej Černic se je do torka mudil na pripravah mladinske državne reprezentance, ki so bile v Cagliariu. Sedaj se dvajseterica mladih odbojkarjev bori v Lancianu pri Chietiju za mesto v dvanajsterici, ki bo nastopila na evropskem prvenstvu. Če bo Matej izbran ali ne (kar mu seveda želimo), je že njegova prisotnost v selekciji veliko priznanje naši odbojki.

ZDRUŽILI SMO VEC GLASOV V NOVI GLAS

PRIMORSKI TEDNIK

✓ ***Pokloni prijatelju
naročnino na
Novi glas***

✂

NAROČAM SE

NAROČITE SE LAHKO TUDI PO TELEFONU

ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA
34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18
TEL. 0481 / 533177, FAX 0481 / 536978
34133 TRST, UL. DONIZETTI 3
TEL. 040 / 365473, FAX 040 / 775419

IME IN PRIIMEK

NASLOV

DATUM

PODPIS

NAVODILO ZA NAROČNIKE

Obrazec izrežite ali fotokopirajte,
izpolnite ga v vseh delih in ga pošljite
po pošti ali osebno prinesite na tržaško
oz. goriško upravo Novega glasa -
Zadruga Goriške Mohorjeve.

NAROČAM PRIJATELJA

IME IN PRIIMEK

NASLOV

DATUM

PODPIS NAROČNIKA

NOVI
GLAS

*primorski
tednik*

